

Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven en tot definitieve vaststelling voor die zones en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof' van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten

DE VLAAMSE REGERING,

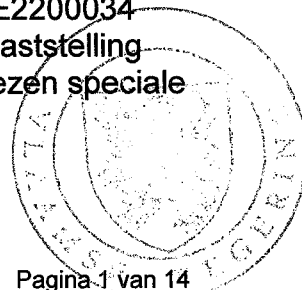
Gelet op het Natuurdecreet, meer bepaald op artikel 7, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 12 december 2008, artikel 8, artikel 13, §1, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 7 december 2007, artikel 36bis §9, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002, gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005, 19 mei 2006, 7 december 2007 en 12 december 2008, artikel 36ter, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2006 en 27 april 2007, en artikel 51, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 1988 tot vaststelling van speciale beschermingszones in de zin van artikel 4 van de Richtlijn 79/409/E.E.G. van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012 tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven en tot vaststelling voor die zones en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide,

Stamprooierbroek en Mariahof van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, waarmee de Regering het voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het desbetreffende gebied principieel heeft vastgesteld;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 4 december 2012;

Gelet op het advies 2011-71 van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, gegeven op 20 oktober 2011;

Gelet op het gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012, gegeven op 19 januari 2012/27 januari 2012, het gemeenschappelijk advies 21-2012/04-2012, gegeven op 22 maart 2012/30 maart 2012 en het gemeenschappelijk advies 64-2012, gegeven op 28 september 2012, van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij;

Gelet op de adviesaanvraag die op 21 december 2011 bij de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij is ingediend, met toepassing van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Overwegende dat door de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij geen advies werd verstrekt binnen de termijnen gesteld door artikel 16, §2, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen op 8 februari 2012 heeft meegedeeld dat de termijn voor advies niet gehaald werd en dat de procedure verdergezet mag worden;

Gelet op de adviesaanvraag die op 21 december 2011 bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen is ingediend, met toepassing van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Overwegende dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen op 11 januari 2012 beslist heeft geen advies uit te brengen over de voorontwerpen van besluit tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones, zoals door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen bekrachtigd op 18 januari 2012;

Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 21, dat toestaat dat wordt voorbijgegaan aan de ontstentenis van een advies;

Gelet op het advies 53.851/1/V t.e.m. 53.886/1/V van de Raad van State, gegeven op 18 september 2013, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat op grond van artikel 36bis, §9, van het Natuurdecreet, hierna het Natuurdecreet te noemen, de Vlaamse Regering elk gebied dat in aanmerking komt

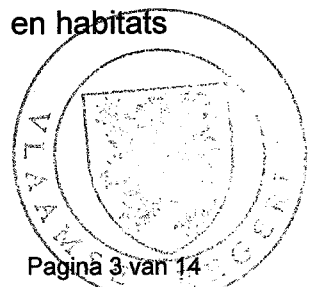
als speciale beschermingszone en dat ze definitief heeft vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet, of dat krachtens artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet, geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36 bis, §6, van het Natuurdecreet, bij besluit als speciale beschermingszone moet aanwijzen; dat ze dat zo spoedig mogelijk moet doen, uiterlijk binnen zes jaar nadat de Europese Commissie het gebied van communautair belang heeft verklaard;

Overwegende dat de gebieden 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Ifterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones is vastgesteld als gebied dat ter uitvoering van artikel 4.1 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora, hierna de Habitatrichtlijn te noemen, door het Vlaamse Gewest aan de Europese Commissie is voorgesteld als speciale beschermingszone en daarom, ingevolge artikel 36bis, §12, van het Natuurdecreet, geacht wordt definitief te zijn vastgesteld in de zin van artikel 36bis, §6, van het Natuurdecreet;

Overwegende dat de Europese Commissie het voormelde gebied van communautair belang heeft verklaard bij beschikking 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio; dat het voormelde gebied moet worden aangewezen als speciale beschermingszone;

Overwegende dat de speciale beschermingszones met toepassing van de Habitatrichtlijn, moeten worden aangewezen voor de instandhouding van de habitats uit de bijlage I bij het Natuurdecreet en van de soorten uit de bijlage II bij het Natuurdecreet;

Overwegende dat artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, hierna het Procedurebesluit te noemen, de elementen opsomt die een aanwijzingsbesluit moet bevatten; dat overeenkomstig artikel 10 van het Procedurebesluit een voorstel voor toevoegingen of schrappingen van Europees te beschermen habitats en soorten in het aanwijzingsbesluit opgenomen moet worden als dat vereist is op basis van nieuwe wetenschappelijke gegevens; dat bij de rapportering over de staat van instandhouding van de Europees te beschermen soorten en habitats ter uitvoering van artikel 17.1 van de Habitatrichtlijn en tijdens de opmaak van het rapport ter onderbouwing van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen van 8 mei 2010 als vermeld in artikel 5 van het Procedurebesluit, en het rapport ter onderbouwing van de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, nieuwe wetenschappelijke gegevens zijn verzameld over het voorkomen van Europees te beschermen soorten en habitats in dat gebied en het belang van dat gebied voor het duurzame voortbestaan van die soorten en habitats in Vlaanderen;

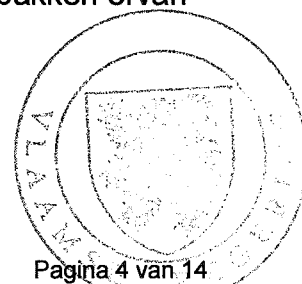

Overwegende dat op grond van artikel 36ter, §1, van het Natuurdecreet ter uitvoering van de Habitatrichtlijn en richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, hierna de Vogelrichtlijn te noemen, de administratieve overheid binnen de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen neemt die moeten beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen habitats, vermeld in bijlage I van het Natuurdecreet, en de soorten, vermeld in de bijlagen II, III en IV van het Natuurdecreet, alsook van de niet in bijlage IV van het decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 36ter, §1, van het Natuurdecreet de Vlaamse Regering nadere regels kan vaststellen voor de nodige instandhoudingsmaatregelen en de ecologische vereisten, alsook een procedure voor de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen; dat die regels en die procedure zowel gelden voor de gebieden die aangewezen zijn met toepassing van de Vogelrichtlijn, als voor de gebieden die aangewezen zijn met toepassing van de Habitatrichtlijn; dat de Vlaamse Regering van die bevoegdheid heeft gebruikgemaakt bij het Procedurebesluit; dat als een Europees te beschermen gebied, vastgesteld ter uitvoering van de Vogelrichtlijn, en een Europees te beschermen gebied, vastgesteld ter uitvoering van de Habitatrichtlijn, elkaar geheel of gedeeltelijk overlappen, zoals in dit geval, krachtens artikel 8, §1, tweede lid, van het Procedurebesluit, de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor die gebieden ontworpen kunnen worden op basis van een geïntegreerd rapport;

Overwegende dat, krachtens artikel 10 van het Procedurebesluit, voor elk gebied dat moet worden aangewezen als speciale beschermingszone op grond van artikel 36bis, §9, van het Natuurdecreet, het voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen moet worden geïntegreerd in het voorontwerp van aanwijzingsbesluit; dat het besluit dat de gebieden 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' aanwijst als speciale beschermingszone de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied moet bevatten;

Overwegende dat de instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied worden opgemaakt op basis van een rapport dat de componenten, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit, bevat; dat in het daarin te formuleren voorstel van instandhoudingsdoelstellingen de prioriteiten worden geïntegreerd; dat waar in het Procedurebesluit prioriteiten zijn gedefinieerd als "een voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen binnen een Europees te beschermen gebied, gelet op de Europees te beschermen soorten en habitats waarvoor het gebied is aangeduid, gelet op de desbetreffende gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen en gelet op de voor dat Europees te beschermen gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging met betrekking tot de in dat gebied te beschermen soorten en habitats", die 'voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen' te begrijpen is als de oplistijng van een aantal te nemen acties die inspelen op de naar voren geschoven instandhoudingsdoelstellingen; dat die acties niet per definitie zullen toelaten om *alle* instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, maar dat het prioritair aanpakken ervan een sterke voorkeur geniet;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 9 van het Procedurebesluit, de minister een voorontwerp van instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten vaststelt op basis van 1° het bovenvermelde rapport, 2° een door het Agentschap voor Natuur en Bos opgemaakt verslag over een consultatie, met betrekking tot dat rapport, van de betrokken doelgroepen in het Europees te beschermen gebied in kwestie, 3° het overleg met de gewestelijke overleggroep, bedoel in artikel 3 van het Procedurebesluit, over de in de twee vorige punten vermelde documenten; dat het verslag over de consultatie van de lokale doelgroepen is opgemaakt op 27 maart 2012 en dat het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep heeft plaatsgevonden op 1 december 2011, 27 april 2012 en 26 juli 2012;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos, op grond van de besprekingen bij dat overleg, het ontwerprapport, vermeld in artikel 8 van het Procedurebesluit heeft afgewerkt en het rapport heeft overhandigd aan de bevoegde minister op 10 oktober 2012; dat het rapport alle componenten bevat die vereist zijn op grond van artikel 8 van het Procedurebesluit;

Overwegende dat de bevoegde minister, op basis van het haar op 10 oktober 2012 overhandigde rapport, het bovenvermelde verslag over de consultatie en het bovenvermelde overleg met de gewestelijke overleggroep, het voorontwerp van de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten voor het gebied heeft vastgesteld;

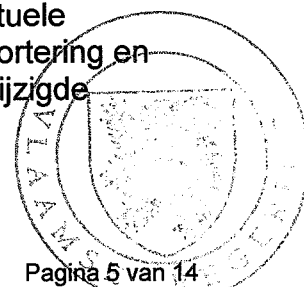
Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos rekening heeft gehouden met de ontvangen adviezen 2011-71, 06-2012/01-2012, 21-2012/04-2012 en 64-2012 van de strategische adviesraden, waaruit wijzigingen aan de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, zoals door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 14 december 2012, zijn gevolgd;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 suggereert dat de Vlaamse Overheid zich ter dege voorbereidt op mogelijke vervolgstappen in lijn met het lopende overlegproces en daarover ook duidelijk communiceert met de overlegpartners;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners het overlegproces heeft geëvalueerd en bijgestuurd, in samenwerking met de overlegpartners het implementatietraject heeft uitgewerkt en dat de overlegpartners actief betrokken werden in de werkgroepen rond bestaande kwesties;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 voorstelt om de aanbevelingen van de WTC verder door te vertalen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners vijf kwestie-werkgroepen opstartte die een aantal steeds weerkerende kwesties dienden op te lossen, dat de Vlaamse Overleggroep besliste de referentiewaarden niet te wijzigen tijdens het huidige proces, gezien dit een voor Europe juridisch onaanvaardbaar uitstel voor de goedkeuring van de instandhoudingsdoelstellingen en prioritaire inspanningen zou teweegbrengen, dat in het voorjaar 2013 een WBC rond de referentiewaarden wordt opgestart, waarna deze in functie van de eventuele herziening van de doelstellingen ikv de monitoring en zesjaarlijkse rapportering en evaluatie door de EC, al dan niet bijgesteld kunnen worden; dat de gewijzigde

instandhoudingsdoelstellingen door de WTC opnieuw bekeken werden en de conclusie van de WTC hierover voorwaardelijk gunstig was;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen in haar advies 2011-71 vraagt dat er werk wordt gemaakt van een uitvoeringsplan in overleg met de doelgroepen, zodat het voor de betrokken actoren duidelijk is wie welke doelen waar en wanneer moet realiseren;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd en dat er voor de figuur van een Natura 2000 management plan per speciale beschermingszone gekozen wordt;

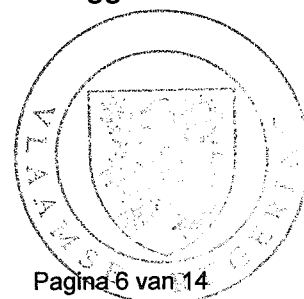
Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het overleg over de algemene aandachtspunten bij voorkeur voor eind 2012 gebeurt, bijvoorbeeld binnen de werkgroepen die de kwesties behandelen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners de verwerking van de algemene aandachtspunten heeft geïntegreerd in de werking van de vijf opgestarte kwestie-werkgroepen en dat de betrokken sectoren na de resultaten van de kwestie-werkgroepen en de andere overlegfora, een samenvatting van de nog relevante aandachtspunten voor de implementatie hebben ingediend, dewelke aan de Vlaamse regering worden overgemaakt in de 'standpuntennota';

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat bij een gefaseerde evaluatie van de IHD (ten minste) volgende punten in onderlinge afweging mee in rekening gebracht worden: socio-economische toets, algemene impact van ruimtebeslag beperken, voldoende waarborgen van de lokale gunstige staat van instandhouding in het belang van het behoud van het areaal, belang van een robuust doelenkader als buffer voor de dynamiek van de open ruimte;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners zowel bij de totstandkoming van de gewestelijke en specifieke instandhoudingsdoelstellingen als bij de optimalisatie van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen binnen de werkgroep kalibratie, deze punten in overweging genomen hebben en overwegende dat niet voor elk Europees te beschermen habitat of soort dat voor een speciale beschermingszone is aangemeld of binnen een speciale beschermingszone voorkomt, er gestreefd moet worden naar een lokaal goede staat van instandhouding;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen een sluitende timing op te stellen met prioriteiten voor het vastleggen van de IHD voor alle SBZ-V;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin een timing met prioriteiten voor het vastleggen van de S-IHD voor alle SBZ-V werd opgenomen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat de problematiek rond de kalibratie van doelstellingen binnen de werkgroep kalibratie wordt behandeld, waarbij een duidelijke afweging met de lokale socio-economische context bij de kalibratie en de implementatie van de bosdoelstellingen wordt benadrukt;

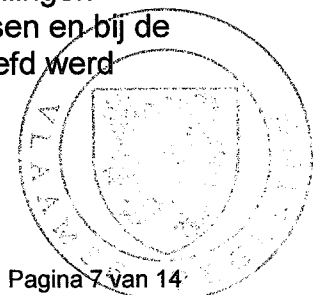
Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de doelstellingen zijn geoptimaliseerd;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen dat het gebruik van vorken voor de doelstellingen verwijzen naar de lopende kalibratie- en de implementatiefase van het IHD-proces en inzake recreatie wijzen op het belang van een passende beoordeling, die de verenigbaarheid van geplande activiteiten en de S-IHD moet nagaan;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners in de werkgroep kalibratie de doelstellingen heeft gekalibreerd op verschillende manieren en dat hierbij de socio-economische context en de wensen van de doelgroepen in overweging werden genomen binnen de ecologische randvoorwaarden van de Habitat- en Vogelrichtlijn en dat ten gevolge van deze oefening de vorken voor de Europees te beschermen habitats werden omgezet in unieke getallen en overwegende dat inzake de verwijzing naar de Passende beoordeling in de kwestie-werkgroep Passende beoordeling in samenwerking met de overlegpartners het instrument Passende beoordeling verder werd uitgewerkt;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen aan ANB en INBO om na te gaan of: (1) de S-IHD het behoud van het areaal van Europees beschermde soorten en habitats voldoende verzekeren; en (2) de metapopulatie-criteria voldoende vervat zijn in de S-IHD;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van punt 1 van het bovenstaand advies bevestigt dat bij het plaatsen van doelen bij de specifieke instandhoudingsdoelstellingen maximaal rekening gehouden werd met het behoud van areaal in kritische randhokken, dat in navolging van punt 2 van het bovenstaand advies reeds bij de opmaak van de Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen rekening is gehouden met de metapopulatiebenadering, dat bij het plaatsen en bij de optimalisatie van de doelstellingen binnen de kalibratiewerkgroep gestreefd werd

naar de creatie van grote kernen voor bronpopulaties voor fauna en dat het streven naar grote kernen ook werd vertaald volgens het principe "zuinig ruimtegebruik;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 vragen om tegen eind 2012 een concreet plan van aanpak uit te werken om de LSVI-tabellen aan te vullen met kensoortvereisten;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de doelgroepen een plan van aanpak heeft opgemaakt tot wijziging van de LSVI, waarin ook de aanvulling met de kensoortvereisten wordt opgenomen, dat dit plan van aanpak is opgenomen in de implementatienota;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 het belang van grensoverschrijdend overleg benadrukken;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies benadrukt dat tijdens de implementatiefase overleg met alle betrokkenen zal gebeuren, dus ook grensoverschrijdend overleg indien dit opportuun is om een optimalisatie van inspanningen en resultaat te verkrijgen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 06-2012/01-2012 ervoor pleiten dat er snel antwoord gegeven wordt op de vraag op welke manier het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden. Het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" moet meer duidelijkheid krijgen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners een implementatienota heeft opgesteld, waarin de krachtlijnen van de realisatie werden vastgelegd, waarin werd uitgewerkt op welke wijze het beheer in bestaande natuur- en bosgebieden zal geoptimaliseerd worden en waarin het principe "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" verder werd verduidelijkt;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 suggereren dat het duidelijk geografisch lokaliseerbaar probleem van de drinkwatervoorziening in principe gebiedsgericht oplosbaar moet zijn;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners bij de optimalisatie van de instandhoudingsdoelen binnen de werkgroep kalibratie, het belang van de drinkwaterwinningen en de socio-economische context in overweging genomen heeft en dat tijdens de implementatiefase gebiedsgericht oplossingen gezocht zullen worden voor eventuele resterende problemen;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 van oordeel zijn dat in gebieden met groene bestemmingen of in eigendom van een

bovenlokale overheid er gekozen moet worden om in die gebieden maximale, bijhorende aantallen vogelsoorten als doelstelling op te nemen in het licht van zuinig ruimtegebruik, efficiëntie en "sterkste schouders, zwaarste lasten".

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de kalibratiewerkgroep via het principe 'sterkste schouders-zwaarste lasten' de doelstellingen zo veel mogelijk binnen de terreinen van de terreinbeherende verenigingen en overheden heeft gealloceerd, dat deze terreinen in het algemeen terreinen met groene bestemmingen zijn, dat door de toepassing van het 'principe zuinig ruimtegebruik' ook de soortendoelstellingen hierdoor maximaal aan deze terreinen werden toegewezen, dat het Agentschap voor Natuur en Bos, er op wijst dat een maximale toewijzing van doelstellingen louter op basis van eigendom en bestemming ingaat tegen het principe zuinig ruimtegebruik, tegen de juridische bepalingen uit onder meer de habitatrichtlijn en tegen de ecologische vereisten van de soorten en dat soorten alleen maar tot doel kunnen gesteld worden indien er geschikt leefgebied voorkomt of een geschikt leefgebied binnen mogelijk is, waarbij ook rekening moet gehouden worden met de meta-populatiecriteria;

Overwegende dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij in hun gemeenschappelijk advies 64-2012 vragen om de afgesproken werkwijze rond kwaliteitsnormen voor habitats te volgen;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos in navolging van het bovenstaand advies in samenwerking met de overlegpartners binnen de Vlaamse Overleggroep heeft afgesproken om de bedoelde habitatspecifieke kwaliteitsnormen te actualiseren en in samenwerking met de overlegpartners deze kwaliteitsnormen geherformuleerd heeft, dat deze geherformuleerde kwaliteitsnormen in voorliggend besluit werd opgenomen;

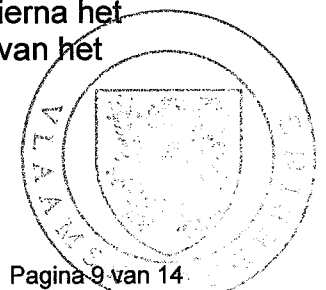
Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van artikel 4.4 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

Art. 2. De op de bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd, aangemerkte gebieden, met de code 'BE2200032, genaamd Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen en gelegen in de gemeenten Lommel, Neerpelt, Hamont-Achel, Bocholt ;met de code BE2200033, genaamd Abeek met aangrenzende moerasgebieden en gelegen in de gemeenten Peer, Bocholt, Bree, Meeuwen-Gruitrode en Kinrooi; met de code BE2200034, genaamd Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven', en gelegen in de gemeenten Bree, Meeuwen-Gruitrode, Kinrooi, Maaseik en Dilsen-Stokkem worden aangewezen als speciale beschermingszones ter uitvoering van artikel 36bis, §9, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna het Natuurdecreet te noemen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 10 van het Procedurebesluit.

Ruimtelijk zijn er drie Habitatrichtlijngebieden die grotendeels binnen een groter overkoepeld Vogelrichtlijngebied gelegen zijn. We kunnen binnen deze gebieden verschillende natuurclusters onderscheiden: het moeraslandschap, het boslandschap, het heidelandschap en het bocagelandschap met graslandcomplexen.

Het moeraslandschap bestaat voornamelijk uit oligotrofe, mesotrofe en van nature eutrofe stilstaande wateren en zoomvormende ruigten. Hier van is actueel zo'n 200 aanwezig en vormt het leefgebied voor soorten zoals Ijsvogel, Blauwborst, Roerdomp, Woudaap, Porseleinhoen, Bruine kiekendief, Beekprik en Otter. Belangrijke moeraslandschappen komen voor in het Hageven, in de Luysen-Mariahof, de Tomp, Bergerven en in het Smeetshof en de Zig.

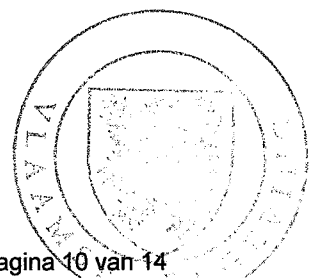
Het boslandschap bestaat zowel uit droge loofbossen op de hogere zandgronden als uit de valleibossen. Binnen de speciale beschermingszones komen actueel zo'n 990 ha Europese boshabitats voor. Deze bossen vormen het leefgebied voor soorten zoals Vliegend hert, verschillende vleermuissoorten en vogelsoorten zoals Wespandief, Zwarte en Middelste bonte specht. Grote boscomplexen komen voor in Jagersborg, Grootbroek, Warmbeek- en IJterbeekvallei.

In het heidelandschap komen heischrale graslanden, droge heide, stuifduinen en natte heide voor. Het grootste deel hiervan is gelegen in Hageven en ter hoogte van de Achelse kluis en Bergerven met ca. 172 ha heidehabitats. Deze vormen het leefgebied van soorten zoals Gevlekte witsnuitlibel, Heikikker, Rugstreeppad, Boomleeuwerik en Nachtzwaluw.

Onder het bocagelandschap vallen de Regionaal Belangrijke Biotopen (RBB's), historisch permanente graslanden en de overige graslanden. Deze vormen het leefgebied van soorten zoals Boomkikker, Kamsalamander, Grauwe klauwier en Wespandief. Deze zijn o.a. aanwezig in de Brand, Sint-Maartensheide en Smeetshof.

Art. 3. §1. Het gebied 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande habitats van bijlage I van het Natuurdecreet (21 oktober 1997), met vermelding van hun Natura2000-code, waarbij het teken "*" aangeeft dat het een prioritaire habitat betreft in de zin van de Habitatrichtlijn:

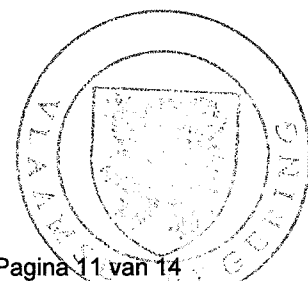
- 2310 - Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten
- 2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen
- 3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflorae en/of de Isoeto-Nanojuncetea
- 3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
- 3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitans en het Callitriche-Batrachion
- 4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix

- 4030 - Droge Europese heide
- 6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- 6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- 6510 - Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 7140 - Overgangs- en trilveen
- 7150 - Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*
- 7210 - Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
- 9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)
- 9190 - Oude zuurminnende eikenbossen met *Quercus robur* op zandvlakten
- 91E0 - Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Het gebied BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande habitats van bijlage I van het Natuurdecreet (21 oktober 1997), met vermelding van hun Natura2000-code, waarbij het teken "***" aangeeft dat het een prioritaire habitat betreft in de zin van de Habitatrichtlijn:

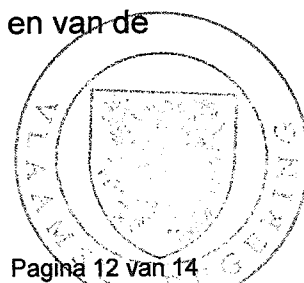
- 3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de *Littorelletalia uniflorae* en/of de *Isoeto-Nanojuncetea*
- 3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
- 3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitans* en het *Callitricho-Batrachion*
- 4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
- 4030 - Droge Europese heide

- 6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- 6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
- 6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- 6510 - Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 7140 - Overgangs- en trilveen
- 7150 - Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*
- 9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)
- 9190 - Oude zuurminnende eikenbossen met *Quercus robur* op zandvlakten
- 91E0 - Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Het gebied 'BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande habitats van bijlage I van het Natuurdecreet (21 oktober 1997), met vermelding van hun Natura2000-code, waarbij het teken "*" aangeeft dat het een prioritaire habitat betreft in de zin van de Habitatrichtlijn:

- 3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de *Littorelletalia uniflorae* en/of de *Isoeto-Nanojuncetea*
- 3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
- 3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitans* en het *Callitricho-Batrachion*
- 4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
- 4030 - Droge Europese heide
- 6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- 6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones

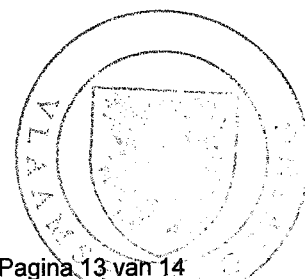
- 6510 - Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 7140 - Overgangs- en trilveen
- 7150 - Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
- 9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)
- 9190 - Oude zuurminnende eikenbossen met *Quercus robur* op zandvlakten
- 91E0 - Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

§2. Het gebied 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Natuurdecreet:

- 1° Beekprik - *Lampetra planeri*
- 2° Bittervoorn - *Rhodeus sericeus amarus*
- 3° Drijvende waterweegbree - *Luronium natans*
- 4° Gevlekte witsnuitlibel - *Leucorrhinia pectoralis*
- 5° Ingekorven vleermuis-*Myotis emarginatus*
- 6° Kamsalamander - *Triturus cristatus*
- 7° Meervleermuis- *Myotis dasycneme*

Het gebied 'BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Natuurdecreet:

- 1° Baardvleermuis- *Myotis mystacinus*
- 2° Beekprik - *Lampetra planeri*
- 3° Bittervoorn - *Rhodeus sericeus amarus*
- 4° Europese bever - *Castor fiber*
- 5° Grote modderkruiper - *Misgurnus fossilis*
- 6° Otter - *Lutra lutra*
- 7° Vliegend hert - *Lucanus cervus*
- 8° Spaanse vlag - *Callimorpha quadripunctaria*
- 9° Kamsalamander - *Triturus cristatus*
- 10° Meervleermuis- *Myotis dasycneme*

Het gebied 'BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Natuurdecreet:

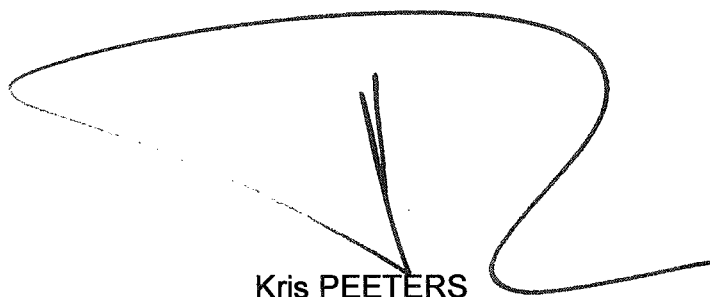
- 1° Beekprik - *Lampetra planeri*
- 2° Bittervoorn - *Rhodeus sericeus amarus*
- 3° Drijvende waterweegbree - *Luronium natans*
- 4° Vliegend hert - *Lucanus cervus*
- 5° Spaanse vlag - *Callimorpha quadripunctaria*
- 6° Kamsalamander - *Triturus cristatus*
- 7° Meervleermuis- *Myotis dasycneme*

Art. 4. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 9, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, worden de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de gebieden 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' en 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof', vermeld in bijlage 2, gevoegd bij dit besluit, vastgesteld.

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

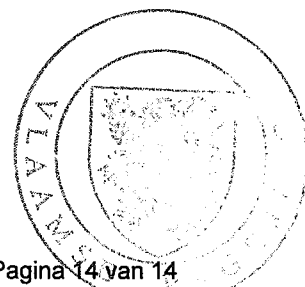
Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

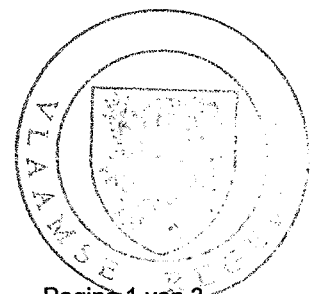
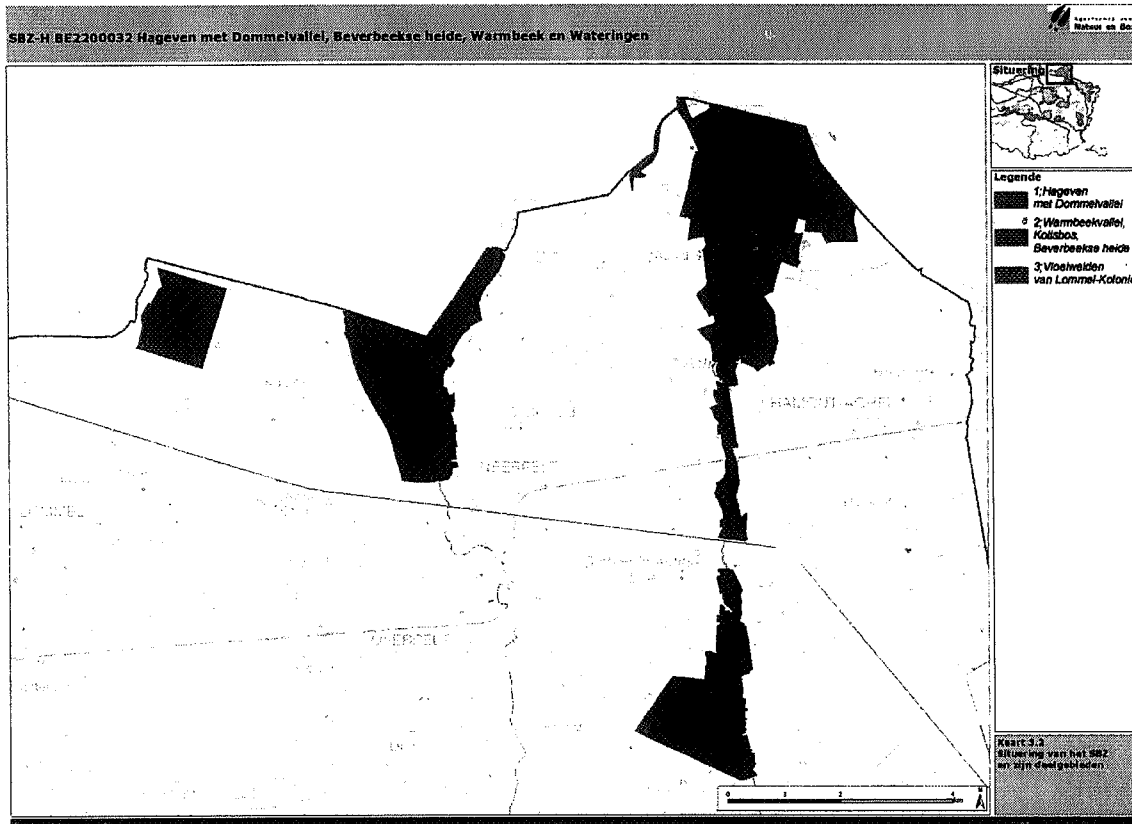
Eensluidend afschrift,
~~Liesbeth Van Snick~~
Liesbeth Van Snick
medewerker

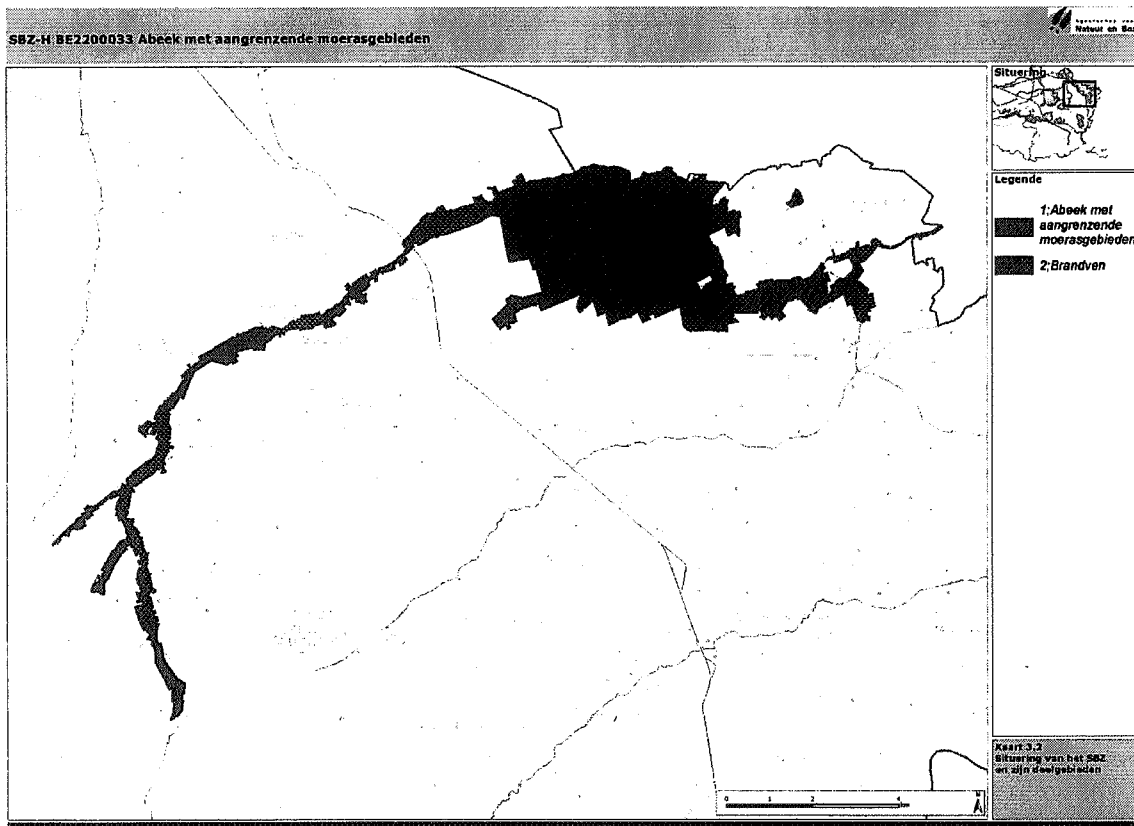
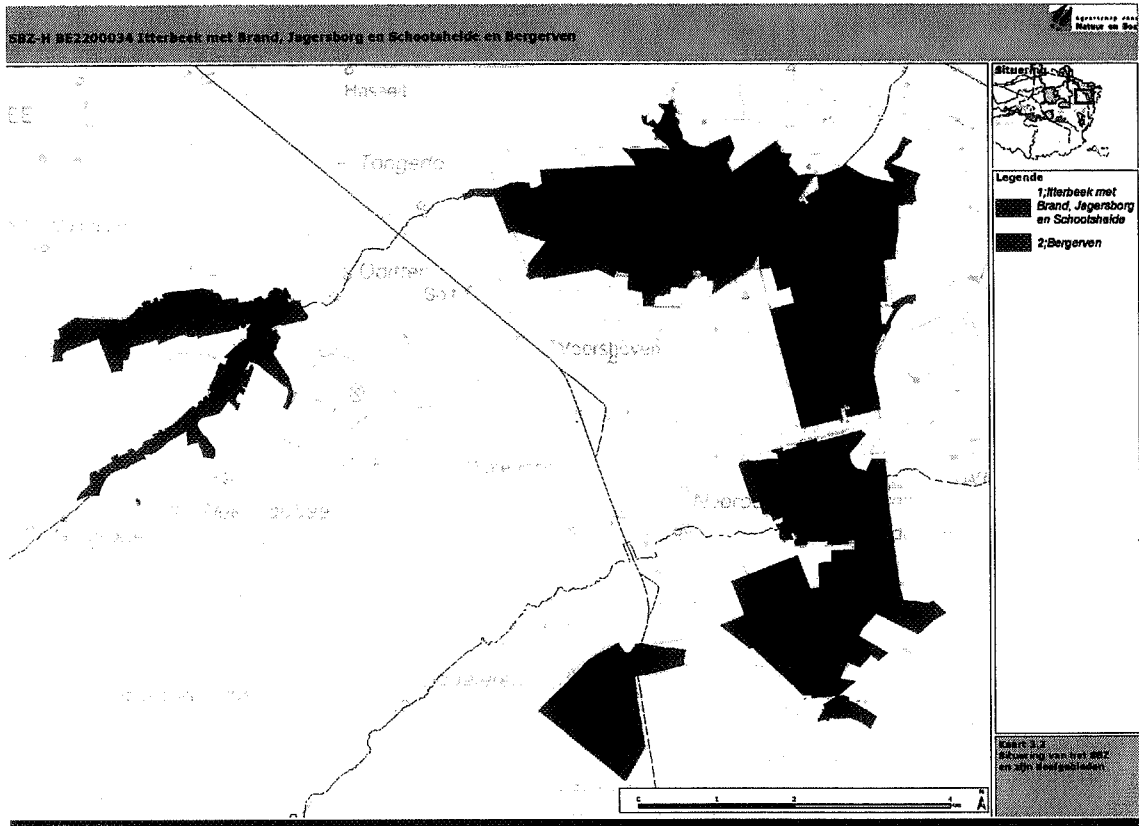

Joke SCHAUJVLIEGE

Bijlage 1. Situering van de speciale beschermingszones met de code BE2200032, genaamd 'Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen'; met de code BE2200033, genaamd 'Abeek met aangrenzende moerasgebieden'; en met de code BE2200034, genaamd 'Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven'

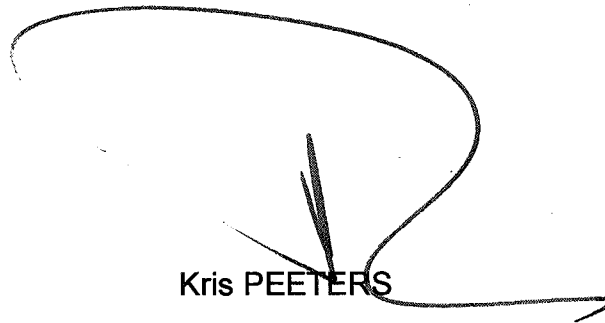

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszones 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven en tot definitieve vaststelling voor die zones en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten.

Brussel, 23 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

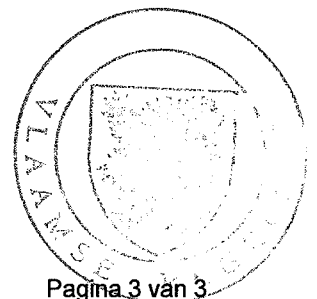
Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

~~Eensluidend afschrift,
Liesbeth Van Snick
Liesbeth Van Snick
medewerker~~

Bijlage 2. De instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de speciale beschermingszones met de code BE2200032, genaamd 'Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen' en met de code BE2200033, genaamd 'Abeek met aangrenzende moerasgebieden' en met de code BE2200034, genaamd 'Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' en met de code BE2221314, genaamd 'Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof'

I. Instandhoudingsdoelstellingen

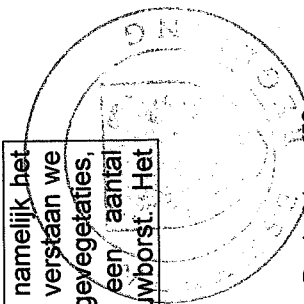
Legende	
Symbool	Omschrijving
↑	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit.
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit.

In onderstaande tabel met de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied worden doelstellingen voor enerzijds het gedeelte dat habitatrictichtlijngebied is en anderzijds het gedeelte dat 'zuiver vogelrichtlijngebied' (lees enkel vogelrichtlijngebied maar geen habitatrictichtlijngebied) is, niet onderscheiden, maar geïntegreerd. Aan de drie criteria die tegelijk vervuld dienen te zijn om deze doelen voor beide ruimtelijk afgebakende gebieden van elkaar te onderscheiden, werd immers niet voldaan. De drie criteria zijn:

- het zuiver vogelrichtlijngebied handelt over een relevante oppervlakte;
- het betreft in dit gebied relevante doelstellingen en;
- de doelstellingen die in het gedeelte dat zuiver vogelrichtlijngebied is, gerealiseerd dienen te worden, zijn (reeds in dit stadium) bekend.

Het moeraslandschap

Het moeraslandschap in deze gebieden kunnen we onderverdelen in drie grote eenheden namelijk het vijverlandschap, het beekdalandschap en het laagveencomplex. Onder het vijverlandschap verstaan we open water met aan de randen verlandingsvegetaties zoals riet, zeggevegetaties, dotterbloemgraslanden, gageelstruwelen, galigaan... Dit vormt het leefgebied voor een aantal moerasvogels zoals de Roerdomp, Woudaap, Porseleinhoen, Bruine kiekendief, Blauwborst. Het

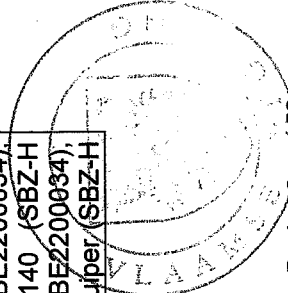
beekdallandschap bestaat uit een mozaiek van beekvegetaties, elzenbroekbossen, natte ruigtes, dotterbloemgraslanden,... Dit is o.a. het optimale leefgebied voor enkele Europese vissoorten. Het laagveencomplex omvat vooral het biotoop van laagveen. Aangezien binnen dit gebied deze drie landschappen in elkaar overvloeien en verschillende soorten gebruik maken van verschillende van deze eenheden voor hun leefgebied, behandelen we deze samen onder de noemer van "moeraslandschap". Het moeraslandschap is belangrijk voor een lange reeks van Europese habitattypes en soorten waaronder:

- voedselrijke, structuur- en vegetatierijke vijvers (habitattype 3150);
- waterhabitats van beken (habitattype 3260);
- ruigtes (habitattype 6430);
- overgangs- en trilveen (habitattype 7140);
- galigaanmoeras (habitattype 7210);
- elzenbroekbossen (91E0);
- vissen zoals Beekprik, Grote modderkruiper en Bittervoorn;
- insecten zoals de Spaanse vlieg;
- zoogdieren zoals Europese bever en Otter en vleermuizen waaronder Rosse vleermuis, Watervleermuis en Ruijge dwergvleermuis
- de broedvogels Roerdomp, Woudaap, Porseleinhoen, Bruine kiekendief, Blauwborst en IJsvogel;

Bepalend voor de oppervlakte- en kwaliteitsdoelstellingen voor het moeraslandschap zijn vooral de natuurwaarden waarvoor de gebieden vanuit de G-IHD als essentieel en vervolgens zeer belangrijk worden bestempeld.

Essentiële habitattypes en soorten zijn: waterhabitats van beken: 3260 (SBZ-H BE2200032), ruigtes: 6430 (SBZ-H BE2200032), galigaanmoeras: 7210 (SBZ-H BE2200032), Otter (SBZ-H BE2200033), Roerdomp (SBZ-V BE2221314) en Woudaap (SBZ-V BE2221314)

Zeer belangrijke habitattypes en soorten zijn: voedselrijke, structuur- en vegetatierijke vijvers bodem: 3150 (SBZ-H BE2200033), waterhabitats van beken: 3260 (SBZ-H BE2200033, SBZ-H BE2200034), ruigtes: 6430 (SBZ-H BE2200032, SBZ-H BE2200034), Overgangs- en trilveen: 7140 (SBZ-H BE2200033), elzenbroekbossen: 91E0 (SBZ-H BE2200032, SBZ-H BE2200033 en SBZ-H BE2200034), Beekprik (SBZ-H BE2200032, SBZ-H BE2200033 en SBZ-H BE2200034), Grote Modderkruiper (SBZ-H

BE2200033) en Porseleinhoen (SBZ-V BE2221314).

Door deze lange opsomming valt direct af te leiden hoe belangrijk dit moerasgebied is op Vlaamse schaal voor tal van habitattypes en soorten (cfr G-IHD).

De doelstellingen voor het Vijverlandschap worden deels bepaald door de Roerdomp. Van deze soort worden er 9-10 broedparen (BP), voorzien (2-3 BP in Hageven, 5-6 BP in het complex Luysen/Stramprooierbroek/Zig en 1 BP in SBZ-V) waarbij elk broedpaar zo'n 30-50 ha geschikt leefgebied nodig heeft. Ook Europese soorten zoals Woudaap, Blauwborst, IJsvogel, Bruine kiekendief en de verschillende vleermuizen liften mee met deze oppervlakte-doelstelling. Hierbij moet voldoende rietland (rbbmr) en moerasvegetaties (Dotterbloemhooidland: rbbhc, Grote zeggevegetaties rbbmc, gageelstruweel rbbm, ...) afwisselend met open water aanwezig zijn, voorzien van een goede waterkwaliteit, zo weinig mogelijke verstoring en een hoog voedselaanbod. Dit laatste mag echter niet ten koste gaan van de actuele waardevolle libellenfauna waaronder o.a. de Kempense heidelibel, Bruine korenbout, Glassnijder, Vroege glazenmaker... Er wordt zo'n 80-100 ha uitbreiding voorzien onder de vorm van open water en moeras om deze doelstellingen te behalen. De overige benodigde oppervlakte leefgebied is beschikbaar mits herstel van de kwaliteit.

Voor het Beekdallandschap wordt er gestreefd naar een mozaïek van elzenbroekbossen (91E0), ruigtes (6430), laagveen (7140) en het beekhabitat (3260) met vissen zoals Beekprik, Bittervoorn en Grote modderkruiper. Op de open plekken in de elzenbroekbossen zullen buiten de Europese habitattypes ook steeds regionaal belangrijke biotopen (RBB's) zoals dotterbloemgraslanden (rbbhc), Gageelstruweel (rbbm), Wilgenstruweel (rbbf)... voorkomen en moeten blijven voorkomen geleid op de huidige sterke verwevenheid van Europese habitats en RBB's. Van deze doelstellingen profiteren ook soorten zoals Otter, Bever, Spaanse viag, Blauwborst, IJsvogel en de verschillende vleermuissoorten, maar ook verschillende habitattypische soorten zoals Waterspitsmuis, Kleine ijsvogelvlinder, Grote weerschijnvlinder, Grote vos, Aardbeivlinder, Bosbeekjuifer, Beekrombout, Gewone bronlibel, Bruine korenbout, ... Deze doelstellingen wordt vooral beoogd in al de beekvalleien van o.a. de Dommel-, Warmbeek-, Abeek-, IJterbeekvallei. Voor soorten als Beekprik is er een uitbreiding van 4-5 ha voorzien voor oeverzones noodzakelijk als buffering of om de beek ruimte te geven om te kunnen meanderen. Ook worden er uitbreidingen voorzien van 91E0 met in totaal 15% open plekken die tot 3 ha groot kunnen zijn (zie doelstellingen Boslandschap).

Voor het laagveencomplex wordt er binnen het Stramprooierbroek gestreefd naar een aaneengesloten kern laagveen (7140) door omvorming. In de bovenloop van de Abeek kan men door de smalle afbakening en de asymmetrische beekvallei niet streven naar een grote aaneengesloten kern. Hier zal het laagveen dan ook vooral onder de vorm van openplekken binnen het elzenbroekbos (91E0) voorkomen (zie doelstellingen Boslandschap en Beekdallandschap). Voor het habitattype 7140 wordt gestreefd naar een totaal van 46 ha in BE2200033-1. Habitattypische soorten die meelifen met deze

doelstellingen voor het laagveencomplex zijn Watersnip, Gevlekte glanslibel, Glassnijder, Koraaljuffer, ...

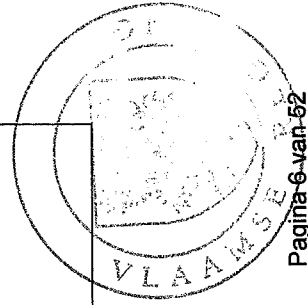
Voor het realiseren van al deze doelstellingen is het herstellen van de natuurlijke waterhuishouding essentieel en zijn een goede water- en structuurkwaliteit van de waterlopen belangrijk. Een sterke van het moeraslandschap is dat er veel variatie en overgang is tussen zowel de Europese habitattypes als de Regionaal Belangrijke Biotopen (RBB's) en dat deze verwevenheid ook behouden moet worden. Dit is ook van belang als leefgebied van zowel Europese soorten als een aantal habitattypische soorten. Daarom wordt er ook gestreefd naar zowel het behoud van die verwevenheid (gelet ook op het belang van de RBB's als buffering) en het minimaal behoud van deze RBB's en de huidige oppervlakte ervan. Deze RBB's zijn nodig om tot een goede lokale staat van instandhouding te kunnen komen van verschillende Europese soorten zoals Roerdomp, Woudaap, Bruine kiekendief (rbb nr : Rietland actueel 207 ha in SBZ-H en 192 ha in enkel SBZ-V, rbbhc: Dotterbloemgraslanden actueel 25 ha in SBZ-H en 15 ha in enkel SBZ-V), Porseleinhoen (Grote zeggevegetaties: rbb mc actueel 17 ha in SBZ-H en 18 ha in enkel SBZ-V), Blauwborst (Gageelstruweel rbb sm actueel 13 ha binnen SBZ-H)...

Mogelijk kunnen deze doelstellingen ook leiden tot een herstel van het geschikt biotoop en een herkolonisatie vanuit Nederland van het momenteel in België uitgestorven Spiegeldikkopje.

oppervlakte		doel	toelichting	doel	toelichting
oppervlakte		kwaleitsdoelstelling			
Habitat					
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	=	<ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 32,5 ha - Toename: - - Totaal: 32,5 ha SBZ-H BE2200032: Behoud van actuele oppervlakte van 3 ha. SBZ-H BE2200033: Behoud van de actuele oppervlakte van	↑	Doel: Verbetering van de habitatkwaliteit door oplossen van verstoringen zoals de gewijzigde waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit en vertroebeling. Streven waar mogelijk naar een doorstroomkarakter van de plassen met water van een voldoende kwaliteit. Indien mogelijk het instellen van een beheer van cyclisch droogleggen om de voedselrijke sifblaag te stabiliseren en invasieve vissen te verwijderen. Tijdens het vegetatie seizoen moeten de plassen wel permanent water bevatten. Helder, matig nutriëntenrijk (niet hyperroof) water met	

<p>3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitans</i> en het <i>Callitriche-Batrachion</i></p>	<p>↑</p>	<p>28,5 ha. SBZ-H BE2200034: Behoud van de actuele oppervlakte van 0,5 - 1 ha.</p>	<p>een matige stikstof- en fosforconcentratie en een min of meer neutrale tot matig alkalische pH</p>
	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u> Actueel: komen er habitatwaardige vegetaties voor in de vallei van de Dommel, Warmbeek, Abeek, Bosbeek en Ifterbeek. Uitbreiding tot 30 - 60 % van de volledige waterlopen binnen SBZ van de Dommel, Warmbeek, Ifterbeek en A-beek (en hun bovenlopen) SBZ-H BE2200032: Toename van de habitat over 30 - 60 % van de lengte van de Dommel en de Warmbeek binnen SBZ. SBZ-H BE2200033: Toename van de habitat over 50 - 70 % van de lengte van de Abeek binnen SBZ. SBZ-H BE2200034: Toename van de habitat over 30 - 60 % van de lengte van de Ifterbeek en</p>	<p><u>Doel:</u> Dynamisch meanderend riviersysteem met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - natuurlijke beek- en oeverstructuur met goed ontwikkelde waterplantenvegetaties in open beek trajecten - natuurlijke stromings- en waterpeildynamiek - helder water met een hoge stroomdiversiteit, zonder invasieve soorten en met voldoende zombeschonen delen. - hooguit matig eutroof water met een lage stikstof- en fosforconcentratie ,lage concentratie bestrijdingsmiddelen en lage sedimentvracht. Natuurlijke beekstructuur (meandering, afwisseling sedimentfracties, ...). - voldoende brede bufferzones langsheen de waterloop - buffering tegen externe invloeden; het tegen gaan van negatieve effecten vanuit de omgeving op actueel aanwezige habitats en op plekken waar doelen gerealiseerd zullen worden (B.v. via bufferzones).

<p>6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones</p>	<p>↑</p>	<p>Bosbeek binnen SBZ.</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>- Doel : behoud van actuele oppervlakte van 166 ha waarbij lokaal omvorming naar 6510 verantwoord is. Lokaal kan een kleine uitbreiding plaats vinden via de open plekken binnen 91E0 (zie doelstellingen Boslandschap). Wel wordt er een voor Beekprik een toename voorzien van 4-5 ha 6430 als bufferzone (zie Beekprik).</p> <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Behoud van de actuele oppervlakte: ± 115 ha in De Wateringen, ten zuiden van het Hageven en de Warmbeekvallei. In de beekvalleien kan dit habitattype ook voorkomen onder de vorm van open plekken binnen 91E0 (zie doelstellingen Boslandschap).</p> <p>SBZ-H BE2200033:</p> <p>Actuele oppervlakte van 33 ha minstens behouden. In de beekvalleien kan dit habitattype ook voorkomen onder de vorm van open plekken van 91E0 (zie doelstellingen Boslandschap).</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Als kwaliteitsdoel worden ruigten met een voldoende grote bedekking van sleutel- en begeleidende soorten (>70%) gesteld.</p> <p>Herstel van de natuurlijke waterhuishouding is noodzakelijk om de momenteel verdroogde delen te herstellen evenals voor het tegengaan van de verbossing.</p> <p>Het creëren van voldoende open plekken (in elzenbroekbossen) zal deels resulteren in dit habitattype.</p>
--	----------	----------------------------	----------	---	---

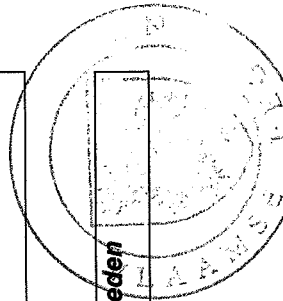
		<p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>Actuele oppervlakte van 18 ha minstens behouden. In de beekvalleien kan dit habitatype ook voorkomen onder de vorm van open plekken van 91E0 (zie doelstellingen Boslandschap).</p>	
<p>7140 - Overgangs- en trilveen</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: ± 6 ha - Toename door omvorming: 40 ha - -einddoel: 47 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Behoud van actuele oppervlakte. Lokaal herstel van ± 1 ha is mogelijk bij herstel van de habitatkwaliteit en gebeurt in complex met type 4010 (zie ook LIFE-project Dommeldal).</p> <p>SBZ-H BE2200033:</p> <p>Actuele oppervlakte bedraagt ±6 ha verspreid over de Abeekvallei en Stramprooierbroek</p> <p>Binnen het Stramprooierbroek wordt gestreefd naar één aaneengesloten kern van 30 ha, in de Abeekvallei naar een oppervlakte van 10 ha.</p> <p>In de bovenloop van de Abeek zal door de smalle afbakening en de</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u></p> <p>Goed ontwikkelde laagveenvegetaties met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - natuurlijke hydrologie met grondwaterstanden schommelend rond het maaiveld, wat de facto een herstel van de natuurlijke waterhuishouding en een waterpeilverhoging op een aantal plaatsen impliceert; - minder dan 10% boom-of struikopslag in de habitat; - 5 sleutelsoorten met een bedekking van minstens 70% en minder dan 10% structuurschade door vertrapping; - buffering tegen externe invloeden; het tegen gaan van negatieve effecten vanuit de omgeving op actueel aanwezige habitats en op plekken waar doelen gerealiseerd zullen worden (v.b. via bufferzones). - inbedding in matrix van regionale belangrijke biotopen

		<p>asymmetrische beekvallei geen aaneengesloten kern kunnen ontstaan maar kan dit habitatype wel in mozaiek voorkomen in de vallei, als open plekken van 91E0 (zie doelstellingen Boslandschap).</p>		
<p>7210 - Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davallianae</i></p>	<p>=</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 3 ha - Toename : - - Totaal: 3 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Dankzij een recent herstelprogramma is de actuele oppervlakte van dit habitat in het Hageven uitgebreid tot 3 ha. Komt ook in zeer kleine oppervlakte voor in de Warmbeekvallei. Doelstelling is het behoud van de totale oppervlakte.</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>De lokaal goede staat van instandhouding van de habitat is voor een groot deel afhankelijk van het beheer. Hiervoor worden volgende herstelopgaven voorgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om de spontane successie tot bos te verhinderen moet een periodisch kapbeheer ingesteld worden. - het (oppervlakte)waterpeil moet worden afgestemd op de ecologische vereisten van het habitat. De aanvoer van mineraalrijk grondwater dient te worden behouden. - herstel oppervlakte- en grondwaterkwaliteit (vermindering van vervuiling en eutrofiëring).
<p>91E0 - Bossen op alluviale grond met <i>Alnus glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)</p>	<p>↑</p>	<p>Zie doelstellingen Boslandschap</p>	<p>↑</p>	<p>Zie doelstellingen Boslandschap</p>

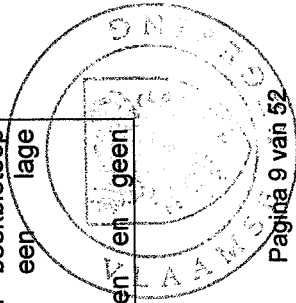
Soorten

populatie-doelstelling

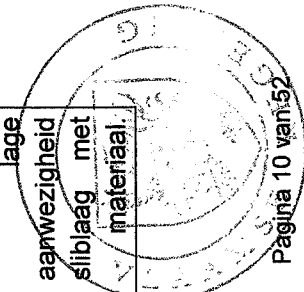
kwaliteitseisen aan de leefgebieden

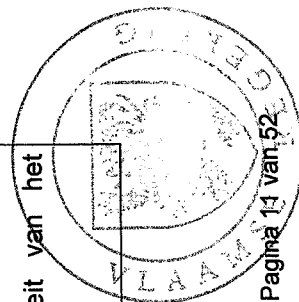
Soort	doel	toelichting	doel	Toelichting
Bittervoorn	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Streven naar duurzame populaties van 400-2500 individuen/ha met herstel van migratiemogelijkheden tussen de populaties onderling. Een uitbreiding van de populaties is mogelijk door kwaliteitsverbetering van het leefgebied (Abeek, Ifterbeek, Warmbeek, de Vloeiweiden van Lommel en De Holen (Watering van Neerpelt)).</p> <p>Naast de hierboven genoemde doelen van de waterhabitats (zoals 3150 en 3260), worden geen extra oppervlakte-doelen gesteld.</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Deze doelstelling spoort samen met de kwaliteitsdoelstellingen voor de oppervlaktewaterhabitats (zoals 3150 en 3260).</p> <p>Aangezien de Bittervoorn afhankelijk is van zoetwatermossels voor de voortplanting, moet de waterkwaliteit bovendien voldoen zowel aan de eisen van deze mossels als de vis zelf (aërobe waterbodem, zuurstofrijk water, geen zware organische belasting)</p> <p>Het leefgebied moet voldoende structuurkwaliteit hebben met traagstromend tot stilstaand water en de aanwezigheid van uitgebreide waterplantenvegetaties. Beekruimingen dienen waar mogelijk vermeden te worden aangezien deze nadelig zijn door het verwijderen van de waterplanten en de zoetwatermossels.</p>
Beekprik	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Uitbreiding van de huidige populaties tot stabiele populaties met een goede staat van instandhouding: met 50-200 ind/ha verdeeld over minimum 3 lengteklassen en waarbij jaarlijks adulten worden waargenomen tijdens de reproductieperiode in de Abeek (en haar zijlopen de Vellerbeek, Gielisbeek en Bullenbeek), de Wateringen in Lommel,</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Aanwezigheid van geschikte paaihabitat (structuurrijk, meanderend beek-biotoop met grofzandig of kiezelsubstraat en matige stroming) en opgroeihabitat (structuurrijk, meanderend beekbiotoop met slibbanken en een lage stroomsnelheid).</p> <p>Geen vismigratieknelpunten en geen</p>

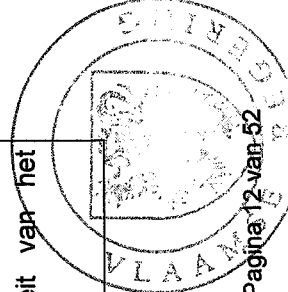
		<p>de Ifterbeek (en enkele zijlopen), de Oude beek en de Warmbeek. In de Dommel dient het leefgebied voor Beekprik hersteld te worden. Dit allemaal binnen SBZ.</p> <p>Om deze doelstellingen te kunnen realiseren en tot een goede lokale staat van instandhouding te kunnen komen, is een goede biotoop- en waterkwaliteit nodig waarbij het aanleggen van bufferzones langsheen de waterloop noodzakelijk zijn. Daarom wordt voor de Habitatrictlijngebieden een effectieve uitbreiding van 4-5 ha 6430 van de oppervlakte geschikte bufferzone tot doel gesteld Deze oppervlakte-uitbreidingen komen bovenop de oppervlakte die samenhangen met de doelstellingen van de Europees te beschermen habitats en Europees te beschermen soorten van het moeraslandschap, in het bijzonder habitat 3260.</p>	<p>ingrepen in de structuur van het waterbiotoop (rechttrekking, oeverversteving, slijk- en kruidruiming).</p> <p>Beekruiming moeten vermeden worden op plaatsen met beekprikpopulaties, aangezien de larven in de bodem van de beek leven.</p> <p>bijkomende kwaliteitseisen ten opzichte van het habitatype 3260 inzake BZV, zuurstofgehalte en temperatuur en afwezigheid migratieknelpunten Een natuurlijk hydrologisch regime en beperkte sedimentlast en het vermijden van hoge piekdebieten zijn noodzakelijk.</p>
<p>Grote modderkruiper</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Doelstelling is het uitbouwen van een leefbare populatie in goede staat van instandhouding (> 300 exemplaren/ha) in de Grote Renne en omgeving.</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied in de Grote Renne en omgeving door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbetering van de structuurkwaliteit: <ul style="list-style-type: none"> lage aanwezigheid stroomsnelheid, waterplanten en organisch materiaal.

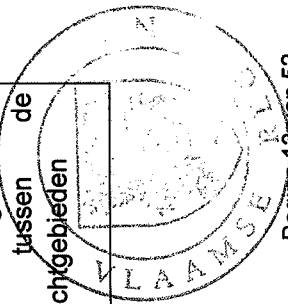
<p>Beekruimingen moeten dus vermeden of beperkt worden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - instandhouding en herstel van ondiepe moerassige plaatsen langsheen de Grote Renne en de A-beek. 				
<p><u>Doel:</u> Verbetering van de kwaliteit van het mogelijke leefgebied door onder meer het behoud, herstel van voldoende grote zombeschreven bloemrijke hooilanden en met een overgang naar moerasspirearuigten en bossen met mantelzoomvegetaties.</p>	↑	<p><u>Doel:</u> Vestiging van een leefbare populatie van meer dan 50 vlianders en de aanwezigheid van rupsen in SBZ-H BE2200032, BE2200033 en BE2200034. Er is geen extra oppervlakte doelstelling voorzien voor deze soort.</p>		Spaanse vlag
<p><u>Doel:</u> Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied : door het oplossen van migratieknelpunten; natuurlijke oevers met houtige opslag en struweel; het instellen van rustzones. Bij de rattenbestrijding dient er rekening gehouden te moeten worden met de aanwezigheid van Bever en Otter.</p>	↑	<p><u>Doel:</u> Vestiging van een leefbare populatie in SBZ-H BE2200033, die in verbinding staat en deel uitmaakt van de populaties aan de Grensmaas en in Nederlands Limburg. Binnen de verschillende SBZ's (o.a. Kempenbroek) zijn er goede potentie aanwezig voor de soort. Deze doelstelling vereist geen extra oppervlakte leefgebied.</p>		Europese Bever
<p><u>Doel:</u> Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied door</p>	↑	<p><u>Actueel:</u> Er is recent één individu meermaals waargenomen in het Smeetshof.</p>		Otter

		<p>Doel:</p> <p>Het realiseren van een deelpopulatie van enkele individuen in de Abeekvallei en aangrenzende moerasgebieden, die in verbinding staat met de Nederlandse en de Waalse populatie via de deelpopulatie in de Maasvallei</p> <p>Er is geen extra oppervlakte leefgebied voor deze soort nodig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Herstel van de kwaliteit van het moerasgebied rond het Stamprooierbroek-Grootbroek door herstel van de waterhuishouding; - instandhouding, ontwikkeling en herstel van natuurlijke overstromingszones langs beken in het bijzonder de Abeek en begeleidend landbiotoop met moeraszones, dichte en uitgestrekte struwelen en burchten; verbetering waterkwaliteit tot de geschikte waterkwaliteit d, in het bijzonder een lagere biobeschikbaarheid van bestrijdingsmiddelen en zware metalen; - aanwezigheid van natuurlijk visbestanden (onder meer paling); - veilige passages ter hoogte van verkeersinfrastructuur (tegen gaan verkeersmortaliteit). - Bij de rattenbestrijding dient er rekening gehouden te moeten worden met de aanwezigheid van Bever en Otter.
<p>Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Meervleermuis</p>	<p>=</p>	<p>Doel:</p> <p>Minimum behoud van de huidige populaties. Uitbreiding van de aantallen is</p>	<p>Doel:</p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied.</p>

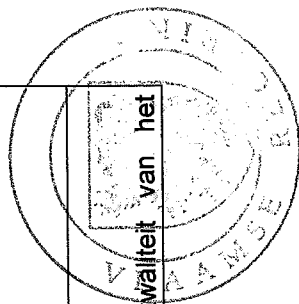

		<p>mogelijk door de realisaties van de doelstellingen van de Europese habitats en de andere Europese soorten.</p>	<p>De soorten gebruiken ook holle bomen als zomer(- en winter)verblijfplaats. Door het ouder worden van de boshabitats en toepassen van de CDB zal de kwaliteit van het habitat en het aantal geschikte bomen voor deze soort toenemen. Het is van belang om het tekort aan holten op korte termijn op te vangen.</p> <p>Mogelijk ook inrichten van andere winterverblijven (kelders, forten, groeven, bunkers, ...) en zomerverblijven (kerken, zolders, ...).</p> <p>Het foerageergebied bestaat uit moerassen, open water, kanalen, beken en plassen met vegetatie en waterrijke open bosgebieden in de nabije omgeving. Kwaliteitsvolle migratieroutes tussen verblijfplaatsen en jachtgebieden zijn noodzakelijk zoals opgaande lineaire landschapselementen of watergangen breder dan 2,5 m. Deze landschapselementen dienen behouden of versterkt te worden zodat er geen onderbreking plaats vindt. Verlichting langs migratie- en jachtroutes zijn verstorend, vooral voor de Meervleermuis. Deze verlichting dient waar mogelijk vermeden te worden.</p> <p>behoud en versterking van de goede connectiviteit tussen de kolonieplaatsen en de jachtgebieden</p>
--	--	---	---

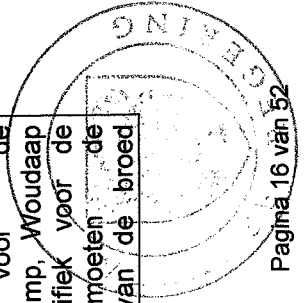

Ingekorven vleermuis	=	<p><u>Doel:</u></p> <p>Behoud van het actueel voorkomen van satellietdieren in de Achelse Kluis (afkomstig van een populatie in Postel). Er zijn hier potenties voor de ontwikkeling van een populatie. Uitbreiding van de aantallen is mogelijk door de realisaties van de doelstellingen van de Europese habitats en de andere Europese soorten.</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (o.a. door vermindering gebruik van ontwormingsmiddelen) en van de huidige connectiviteit van het landschap dat dient als migratieroute tussen de Achelse Kluis en Postel, behoud en versterking van de goede connectiviteit tussen de kolonieplaatsen en de jachtgebieden (waaronder heidelandschap)</p>
Vogelsoorten		<p>populatiedoelstelling</p>		<p>kwaliteitseisen aan de leefgebieden</p>
Soort	doel	Toelichting	doel	Toelichting
Roerdomp	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>In totaal 8-10 BP. Voor elk broedpaar dient 30-50 ha geschikt leefgebied aanwezig te zijn. Dit vereist een minimale oppervlakte leefgebied van ongeveer 270 tot 500 ha.</p> <p>Om dit te realiseren is naast de kwaliteitsverbetering van het bestaand leefgebied, een extra oppervlakte leefgebied noodzakelijk van 80-100 ha (open water en moeras) waarvan 30 ha door omvorming en 50-70 door effectieve uitbreiding. In concreto zijn de doelstellingen als volgt gelokaliseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - behoud van de actuele (grensoverschrijdende) satellietpopulatie van 2-3 broedparen in het Hageven. Dit vereist geen extra leefgebied 	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>De kwaliteitseisen voor deze soort zijn sturend voor Woudaap en Blauwborst en omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geschikt leefgebied, bestaande uit nat rietland, moerasvegetaties (>50%) en open water (>30%) - helder water met goede waterkwaliteit en een hoog voedselaanbod (jonge vis, ongewervelden, amfibieën) - voldoende geschikte randzones (waterriet/ondiep water/oeverplantenvegetaties - voldoende rust en waar mogelijk het creëren van predatievrije broedgelegenheden tijdens

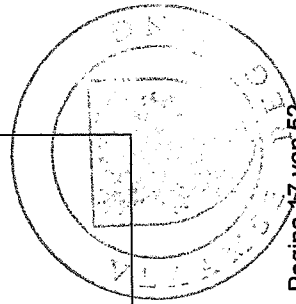
		<ul style="list-style-type: none"> - in het complex Luysen-Mariahof-Stramprooierbroek-De Zig wordt een uitbreiding van de huidige populatie voorzien tot een totaal van 5-6 broedparen. Dit vereist een extra leefgebied van 50-55 ha (35-40 ha door uitbreiding en 15 ha door omvorming); - in (SBZ-V wordt 1 broedpaar tot doel gesteld. Dit vereist een extra leefgebied van 30-45 ha (15-30 ha door uitbreiding en 15 door omvorming) ; 	<p>broedperiode</p> <ul style="list-style-type: none"> - open vijverlandschap - gevarieerde leeftijdsstructuur van de rietvegetaties: per broedkoppel is er nood aan min. 0,5 tot 2 ha overjarig riet of lisdodde met voldoende dikke kniklaag (opstapeling van oude stengels) - aanwezigheid van verlandingsvegetaties (niet enkel riet/lisdodde, maar ook ondergedoken en drijvende watervegetaties) - hoog waterpeil in de leefgebieden tijdens het broedseizoen
Woudaap	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Actueel 1 BP in de Luysen. Uitbreiding van 2-3 broedparen tot 3 - 4 broedparen, in het complex Luysen, Mariahof, Stamprooierbroek en Zig.</p> <p>Er is geen extra oppervlakte leefgebied nodig. De kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen inzake het leefgebied worden volledig gedekt door de doelen voor Roerdomp.</p> <p>Elk broedpaar heeft nood aan zo'n 15-25 ha geschikt leefgebied.</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering kwaliteit leefgebied is gedekt door de realisatie van de kwaliteitsdoelstellingen voor Roerdomp (zie hoger).</p>
Porseleinhoen	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Actueel 2 – 4 BP (in SBZ-H en SBZ-V).</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het</p>

		<p>Uitbreiding met 1-2 broedparen van de populatie tot 3 - 6 broedparen, verspreid over het complex Stamprooierbroek, Luysen-Zig en het Hageven (alle in SBZ-H).</p> <p>Naast de voorgestelde oppervlaktas van de Europees beschermde habitattypes en het leefgebied van Roerdomp, is hiervoor een toename van het huidige leefgebied (grote zeggenvegetaties, jonge gemaaide rietlanden en/of lage grazige vegetaties in permanent ondiep water) nodig met met 5-10 ha (zeggenvetaties) in het complex Stamprooierbroek, Luysen-Zig (binnen het SBZ-H), vooral door omvorming.</p> <p>In het Smeetshof (enkel SBZ-V) is de doelstelling het behoud van het aantal broedparen (1 - 2). Voor het overige wordt rekening gehouden met een jaarlijks onregelmatig broedgeval binnen het SBZ-complex (onder meer Bergerven en Hageven).</p>		<p>leefgebied tot kwalitatief goed ontwikkeld leefgebied bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifieke inrichting en beheer (Grote zeggenvegetaties, ondiepe oevervegetaties, jong rietland, dotterbloemgraslanden ...) met overgangszones naar natte graslanden; stabiel grondwaterpeil rond maaiveldniveau met weinig fluctuaties (op zijn minst in de eerste helft van het broedseizoen op of boven maaiveld) - voldoende rust
Bruine kiekendief	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Actueel 0-2 BP. Herstel van de populatie binnen het SBZ-complex tot minimum 4 broedparen, waarvan 2 broedparen in het Hageven en 2 broedparen in het gebied Stamprooierbroek/Luysen/Zig.</p> <p>De realisatie van deze leefgebieden behoeft geen extra leefgebied ten</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Broedgebied:</p> <p>De kwaliteitseisen worden gedekt door de kwaliteitsdoelstellingen voor de leefgebieden van Roerdomp, Woudaap en Porseleinhoen. Specifiek voor de Bruine kiekendief moeten de broedwaterstanden in tijden van de broed</p>

		<p>opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken.</p> <p>Tot het leefgebied kan worden gerekend: voldoende grote entiteiten van vijver- en moerascomplexen en open vegetaties (heiden en graslanden), en voldoende kwalitatieve open ruimte rond de broedgebieden als foerageergebied.</p>	<p>voldoende hoog zijn zodat predatie minder invloed heeft op de broedgevallen.</p> <p>Foerageergebied:</p> <p>Er is een herstel nodig van de kwaliteit van het foerageergebied (voldoende kwalitatieve open ruimte) rondom de broedgebieden, in het bijzonder in de volgende gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebied Veldhoven (omgeving Smeethof en langsheen de Raambeek) - open ruimte ten oosten van het Hageven richting Achelse kluis <p>In concreto komt dit neer op een behoud of herstel van vochtige weilanden (rbbhc, rbbhf, rbbmc, rbbms), bloemrijke graslanden en cultuurlanden met veel voedselaanbod (muizen, konijnen, ...) en kleine landschapselementen. Per koppe Bruine kiekendief is ongeveer 200 ha kwalitatief foerageergebied noodzakelijk.</p> <p>Minimalisatie van verstoring</p>
<p>Blaauwborst</p>	<p>=</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Minimaal behoud van actuele populaties (55-60 BP).</p> <p>De realisatie van de benodigde leefgebieden heeft geen extra leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken.</p>	<p>↑</p> <p>Grotendeels gedekt met de realisatie van kwaliteitsdoelstellingen voor Roerdomp, Porseleinhoen en Bruine kiekendief.</p>

Ijsvogel	=	Doel: Minimaal behoud van de actuele populaties (30-35 BP). Een tijdelijke natuurlijke afname van de aantallen na strenge winters is aanvaardbaar.	=	Doel: Kwalitatief goed ontwikkeld leefgebied bestaande uit: - natuurlijke oevers met plaatselijk steile bij voorkeur zandige wanden - voldoende helder water - groot aanbod aan kleine vissen - geschikte foerageergebieden met visrijke waterhabitats - minimalisatie van verstoring
----------	---	---	---	---

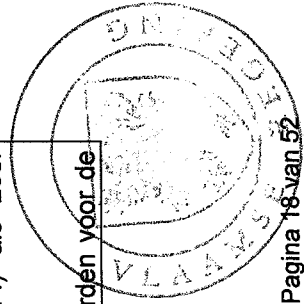
Het boslandschap

Het boslandschap is belangrijk voor volgende Europese soorten en habitattypes:

- boshabitats 9120, 9190, 91E0 (zie ook beekdalgrasland);
- insecten als Vliegend hert en Juchtleerkever;
- zoogdieren als Europese bever (zie ook vijver- moeras- en beekdallandschap) en vleermuizen als Ingekonven vleermuis, Laatvlieger, Franjestaart, Gewone grootoorvleermuis en Baardvleermuis;
- vogels als Middelste bonte specht, Wespendif en Zwarte specht;

Daarbij moet aangestipt worden dat de gebieden voor het habitatype eizenbroekbos: 91E0 (SBZ-H BE2200032, SBZ-H BE2200033 en SBZ-H BE2200034) en de soorten Vliegend hert (SBZ-H BE2200033), Zwarte specht (SBZ-V BE2221314) en Wespendif (SBZ-V BE2221314) als zeer belangrijk worden ingedeeld volgens de G-IHD.

Concreet kunnen enkele grote categorieën op vlak van doelstellingen onderscheiden worden voor de

bossen:

1. Kwaliteitsverbetering op vlak van structuur

De boshabitats binnen dit SBZ hebben op dit ogenblik in veel deelgebieden een onvoldoende gevarieerde structuur. Door het toepassen van een natuurgericht bosbeheer in bossen zal het aandeel aan dikke bomen, dood hout, gevarieerde randen en open plekken op termijn toenemen. Dit zijn maatregelen die veel Europese en habitattypische soorten ten goede zullen komen. Dood hout is belangrijk voor o.a. de verschillende vleermuizen en vogels maar ook insecten zoals het Vliegend hert en de Juchtleerkever.

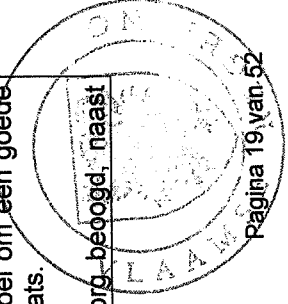
Binnen de bosdoelstellingen worden er 10-15% open plekken voorzien die elk tot 3 ha groot kunnen zijn, deze kunnen zowel bestaan uit rbb's (dottergraslanden, moerasspirearuitgen, kleine en grote zeggevegetaties, gageelstruweel, vochtig wilgenstruweel, moerasbos van breedbladige wilgen...) als habitattypes zoals 4010, 4030, 6230, 6430, 7140 (bovenloop Abeekvallei), Deze variatie van open plekken en mantaizoomvegetaties zijn nodig voor een aantal Europese soorten zoals de verschillende vleermuissoorten, Spaanse vlag, Wespendif, , Boomleeuwerik, Nachtzwaluw ... maar ook voor de habitattypische soorten zoals, Nachtegaal , Zomertortel, Hazelworm, Grote weerschijnvlinder, Grote vos, Kleine ijsvogelvlinder, Bont dikkopje, Groentje, Kommavilinder, , (Spiegelidikkopje), Nachtpauwoog, Boswitje, Bruine eikenpage en Boskrekel. Een goede lokale staat van instandhouding van de waterafhankelijke habitattypes en soorten kan enkel gerealiseerd worden door het herstel van de natuurlijke waterhuishouding: een (lokaal) intact grondwatersysteem (voldoende kwel en beperkte ontwatering) en een kwaliteitsvolle beekstructuur met een natuurlijk overstromingsregime Met het oog op een goede waterkwaliteit dient men de inspoeling van nutriëntenrijk water zoveel mogelijk te vermijden of te beperken. Dit kan bepaalde maatregelen in de infiltratiegebieden vereisen.

De nadruk in verband met de kwaliteitsverbetering voor de droge bossen ligt op de omvorming van naaldbossen naar habitatwaardig bos. Bij de broekbossen is de voornaamste kwaliteitsdoelstelling het herstel van de natuurlijke waterhuishouding en abiotiek. Bij het herstel van de waterhuishouding zijn voorafgaande studies nodig om te kijken hoever deze invloed reikt. Het bestrijden van exoten in de bossen blijft belangrijk.

2. De realisatie van kwalitatief degelijke grote boshabitatkernen

De realisatie van een aantal grote en kwalitatieve boskernen, die een leefbare populatie bevatten van de grotere oppervlaktebehoevende habitattypische soorten, is een belangrijk streefdoel om een goede lokale staat van instandhouding te bereiken binnen dit SBZ-complex voor de boshabitats.

In de droge sfeer (9190) wordt een grote kern van ongeveer 300 ha in Jagersborg bedoeld, naast

belangrijke kernen in het Grootbroek en de Warmbeekvallei. Hier wordt ook gestreefd naar een populatie van Groot vliegend Hert. Zo kunnen lange termijngaranties gegeven worden voor een stabiele populatie van onder meer de Europese soorten Zwarte specht, Middelste Bonte specht en Wespandief, maar evenzeer voor tal van andere habitattypische bossoorten (indicatoren van structureerrijke bossen en soorten gebonden aan randen en open plekken zoals Zomertortel). De realisatie van grote boskernen in mozaïek met open plekken in de alluviale sfeer (91E0) is van belang voor een belangrijke populatie van de Europese soort Wespandief, en de verschillende vleermuissoorten maar evenzeer voor tal van andere habitattypische soorten van natte bossen, zoals Wielewaal, Matkop, Nachtegaal, Goudvink, Kleine IJsvogelvlinder, Grote weerschijnvlinder etc... Kernen van deze alluviale bossen worden voorzien in het Grootbroek, in de Abeekvallei en in de Ifterbeekvallei. Deze dienen voor een goede lokale staat van instandhouding van de habitattypische soorten minstens 150 ha groot te zijn.

Waar mogelijk wordt er eerst gestreefd naar deze grote kernen door middel van omvorming van niet habitatwaardig bos naar habitatwaardig bos. Vervolgens zal door effectieve uitbreiding deze grote kernen vervuld worden.

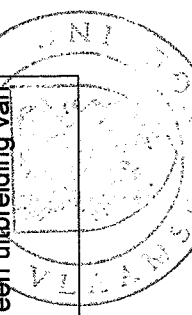
3. Het degelijk bufferen van kleinere boskernen en/of verbinden van kleinere boskernen

Dit is een algemene doelstelling die voor de kleinere boskernen binnen de verschillende deelgebieden voorgesteld wordt. Veel kleine boskernen in de deelgebieden voldoen niet aan het MSA (minimum structuurareaal) en zijn bovendien vaak in een erg intensief agrarisch gebied gelegen, waardoor ze slecht gebufferd zijn. Hierdoor is het verdwijnen van typische bossoorten in deze kernen een reëel gevaar. Door deze kernen, die vaak kleine en kwetsbare satellietpopulaties van typische soorten bevatten, te bufferen en uit te breiden of ze te verbinden met de grotere bossen, kan de kans op het lokaal uitsterven sterk worden gereduceerd. Dit gaat om verbindingen via kleinschalige bosuitbreiding tot kleine landschapselementen. Bovendien zijn deze verbindingen noodzakelijk voor de verschillende vleermuissoorten die deze lijnvormige elementen gebruiken om te migreren van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebieden (zie ook doelstellingen Moeraslandschap).

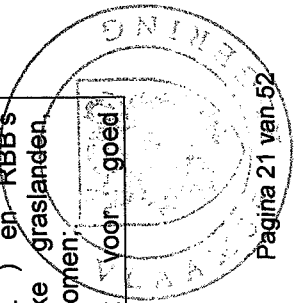
Waar mogelijk wordt er eerst door middel van omvorming deze doelstelling behaald. Vervolgens zal door effectieve uitbreiding, naar deze verbindingen en kleine boskernen gestreefd worden.

Dit zijn de drie hoofdlijnen die gevolgd werden om te komen tot volgende doelen.

In totaal wordt er gestreefd naar 978 ha habitatwaardige, natte bossen. Om deze streefcijfers te bekomen is een toename nodig van 342 ha met als richtwaarde 144 ha bosuitbreiding. Het totale doel voor droge bossen is een totale oppervlakte van 997 habitatwaardig bos. Hiervoor is een uitbreiding van 637 ha nodig met als richtwaarde 132 ha bosuitbreiding.

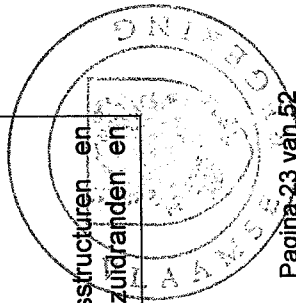

<p>Voor een aantal Europese soorten (zie hierboven) zijn ook regionaal belangrijke biotopen belangrijk alsook de kleine landschapselementen. Hiervoor is behoud van deze actuele oppervlakte noodzakelijk : Wilgenstruweel rbsf actueel 221 ha waarvan 106 ha in SBZ-H en 115 ha in zuiver I SBZ-V en vochtig wilgenstruweel op venige of zure bodem rbbso actueel 70 ha waarvan 36 ha in SBZ-H en 34 ha in zuiver SBZ-V...</p> <p>Met het oog op de realisatie van de doelen van het heidelandschap en het vijver- moeras en beekdallandschap is het soms nodig om kleine bossen om te zetten in open biotopen en habitats.</p> <p>De specifieke oppervlakte- en kwaliteitsdoelen voor habitats en soorten, worden hieronder vermeld. We behandelen eerst de habitattypes binnen dit landschap, vervolgens de Habitatrichtlijnsoorten en tot slot de Vogelrichtlijnsoorten.</p>	<p>Oppervlakte doelstelling</p> <p>doel ↑</p> <p>Toelichting</p> <p>Actueel: 360</p> <p>Toename: 637 ha met als richtwaarde 132 ha bosuitbreiding</p> <p>Totaal: 997</p> <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Actueel ca. 30 ha (12,5 ha 9120 en 17,5 ha 9190) voornamelijk aangrenzend aan de Warmbeekvallei en Achelse Kluis. Er wordt een oppervlakte toename voorzien van ongeveer 329 ha met als richtwaarde 19 ha bosuitbreiding . Totaal: 359 ha</p>	
<p>Habitats</p> <p>Habitat</p> <p>9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei</p> <p>9190 - Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur</p>	<p>Kwaliteitsdoelstelling</p> <p>doel ↑</p>	<p>Toelichting</p> <p>Doel:</p> <p>Kwaliteitseisen (Criteria Duurzaam Bosbeheer) zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - >10% dood hout en behoud staand dood hout voor domeinbossen en >4% voor de overige bossen; - een gevarieerde bosstructuur met 10-15% open plekken die elk tot 3 ha groot kunnen zijn. Op deze open plekken kunnen verschillende habitattypes (4010, 4030, ...) en RBB's (bloemrijke graslanden, ...) voorkomen; - aandacht voor goed

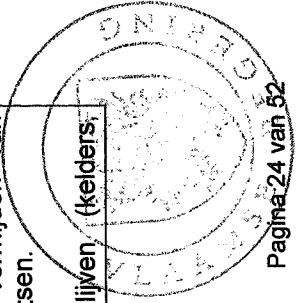

<p>91E0 - Bossen op alluviale grond met <i>Alnus glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, <i>Salicion albae</i>)</p>	<p>↑</p>	<p>SBZ-H BE2200033: De actuele oppervlakte van deze habitats bedraagt ca. 160 ha. Er wordt een toename voorzien van 110 ha met als richtwaarde 48 ha bosuitbreiding. Er wordt gestreefd naar grote aaneengesloten bosgebieden. Totaal: 270 ha</p> <p>SBZ-H BE2200034: De actuele oppervlakte van deze habitats bedraagt 170 ha. Er wordt een toename voorzien van ongeveer 198 ha met als richtwaarde 65 ha bosuitbreiding. Totaal: 368 ha</p>	<p>ontwikkelde bosranden; - minimale aanwezigheid van invasieve exoten in de bossen (Amerikaanse vogelkers, rododendron, ...)</p>
	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel:636 ha - Toename van : 342 ha met als richtwaarde 144 ha bosuitbreiding - Totaal:978 ha <p>SBZ-H BE2200032: De actuele oppervlakte van dit habitatype bedraagt ca. 95 ha. Er wordt een toename van de oppervlakte met 99 ha met als richtwaarde 53 ha bosuitbreiding voorgesteld. Deze doelen moet leiden tot grotere aaneengesloten stukken</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - een gevarieerde bosstructuur met 15% open plekken die elk tot 3 ha groot kunnen zijn. Op deze open plekken kunnen verschillende habitatypes (3260, 6430, 7140...) en RBB's (rbbm, rbbmc, rbbhc, ...) voorkomen;. - aanwezigheid van voldoende dood hout en sleutelsoorten. - behoud en/of herstel van een voor dit habitatype gunstige waterhuishouding (zowel kwantitatief als kwalitatief) zodat grote kernen zich kunnen ontwikkelen. - structureerrijke bosranden. <p>De waterhuishouding is voor deze bossen</p>

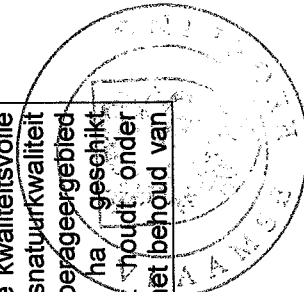
		<p>habitatwaardig bos. Voor deze uitbreiding en omvorming komt in eerste instantie de vallei van de Warmbeek in aanmerking. Totaal: 194 ha</p> <p>SBZ-H BE2200033:</p> <p>De actuele oppervlakte van deze habitat bedraagt ca. 390 ha. Er wordt een toename voorzien van ongeveer 166 ha met als richtwaarde 50 ha bosuitbreiding aansluitend op bestaande kernen. Totaal: 556 ha</p> <p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>De actuele oppervlakte van dit habitat bedraagt 151 ha. Er wordt een toename voorzien van ca. 77 ha met als richtwaarde 41 ha bosuitbreiding aansluitend op bestaande kernen. Totaal: 228 ha</p>	<p>zeer belangrijk. Er wordt gestreefd naar een voldoende hoge grondwaterstand.</p>
Soorten	Populatie-doelstelling		
Soort	doel	Toelichting	doel
Vliegend hert	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Actueel enkele losse waarnemingen in Jagersborg (BE2200034) en Stramprooierbroek (BE2200033) Uitbouw van een duurzame populatie in het Stamprooierbroek (o.a.Staatsbos) en</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realisatie van ijle bosstructuren en open plekken aan de zijdranden en

<p>Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis, Franjestaart, Grijze grootoorvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Baardvleermuis</p>	<p>=</p>	<p>Jagersborg, met elk meer dan 30 losse waarnemingen per jaar en elk meer dan 2 broedplaatsen. Er is geen extra oppervlakte leefgebied nodig. De realisatie van de benodigde leefgebieden heeft geen extra leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om de doelen voor de boshabitats 9120 en 9190 te bereiken.</p>	<p>zuidhellingen van het bos. Maximale overschaduwings boomlaag: 50 %;</p> <ul style="list-style-type: none"> - continuïteit beschikbaarheid van voldoende dood hout, verspreid over het bos maar in het bijzonder nabij potentiële en effectieve broedplaatsen. Streefcijfers: min. 3 dikke (diam. > 50 cm) dode bomen/ha en de continuïteit van dit aanbod garanderen. Aanleg van kunstmatige broedhopen op geschikte locaties tot deze streefcijfers gerealiseerd worden; - maximaal behoud van oude of zieke, aftakelende bomen (kwijnende bomen). Richtcijfer > 3 dikke De doelstellingen worden grotendeels gedekt door deze van de habitats 9120 en 9190.
<p>Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis, Franjestaart, Grijze grootoorvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Baardvleermuis</p>	<p>=</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u> Minstens behoud van de actuele populaties.</p>	<p><u>Doel:</u> Behoud en kwaliteitsverbetering van de bestaande de leefgebieden, behoud en verder uitbouwen van de connectiviteit tussen de jachtgebieden, de kolonieplaatsen en de overwinteringsgebieden.</p> <p>Er moeten voldoende holle bomen aanwezig zijn aangezien deze soorten deze ook als verblijfplaatsen gebruiken. Betere inrichting van kolonieplaatsen (kerken, zolders, ...) en vermijden van verlichting van uitvliegplaatsen.</p> <p>Inrichten van winterverblijven (kelders,</p>

				forten, groeven, bunkers, ...) en zomerverblijven (kerken, zolders, ...). Toename kleinschaligheid en het behoud van lijnvormige elementen tussen woonkernen (geschikte kolonieplaatsen in gebouwen) en geschikte jachtgebieden.
Kleine dwergvleermuis	=	<u>Doel:</u> Behoud van de huidige aantallen in de Warmbeekvallei.	=	<u>Doel:</u> Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied. Er moeten voldoende holle bomen aanwezig zijn aangezien deze soorten deze ook als verblijfplaatsen gebruiken.
Vogelsoorten	Populatie-doelstelling			
Soort	doel	Toelichting	Doel	Toelichting
Zwarte specht	↑	Minstens behoud van de actuele populaties (19-25 BP). De realisatie van de benodigde leefgebieden heeft geen extra leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken.	↑	<u>Doel:</u> Kwaliteitsdoelstellingen gedekt door de doelstellingen inzake droge bos- en heidehabitats.
Wespendief	↑	<u>Doel:</u> Minstens behoud van de actuele kernpopulatie (23-29 BP). De realisatie van de benodigde leefgebieden heeft geen extra leefgebied ten opzichte van wat al nodig is om andere doelen te bereiken. De doelstelling vereist evenwel het behoud van een grote oppervlakte kwalitatief leefgebied, waarbij het het	↑	<u>Doel:</u> Kwaliteitsverbetering van de grote bos- en natuurkernen maar ook het minimaal behoud of toename van de kwaliteitsvolle open ruimte met hoge basisnatuurkwaliteit zijn essentieel. Het foerageergebied bestaat uit > 1500 ha geschikt mozaieklandschap in. Dit houdt onder meer een verbetering en het behoud van

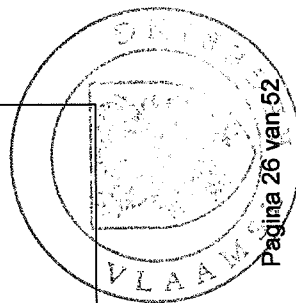

		behoud van de grote kwaliteitsvolle bos- en natuurkernen maar vooral het minimaal behoud van de kwaliteitsvolle open ruimte met hoge basismatuurkwaliteit essentieel zijn.		de actuele RBB's, historisch permanente graslanden, de overige graslanden, de kleine landschapselementen en andere biologisch minder waardevolle tot zeer waardevolle ecotopen in.
Middelste bonte specht	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Minstens behoud van de actuele broedparen (5-10 BP). Er is geen extra oppervlakte leefgebied nodig. Deze doelstelling is gedekt door de doelstellingen van de boshabitats.</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Kwaliteitsdoelstellingen grotendeels gedekt door de doelstellingen van de boshabitats 9120 en 9190.</p> <p>Belangrijk is tevens het algemene bewarend beleid ten aanzien van oude en dikke bomen, in het bijzonder inlandse eiken (of andere loofhoutsoorten met ruwe stam) en het verhogen van het aandeel dood hout.</p>

Heidelandschap

Het heidelandschap is belangrijk voor een reeks van Europese soorten en habitattypes waaronder:

- heidehabitats van landduinen (habitattype 2310 en 2330), Vochtige heide en Snavelbiesvegetaties (habitattype 4010 en 7150), Droge heide (habitattype 4030) en Heischrale graslanden (habitattype 6230); rbb struisgrasland;
- voedselarme tot matige voedselrijke stilstaande wateren (habitattype 3130);
- planten zoals de Drijvende waterweegbree;
- ongewervelden zoals Gevlekte witsnuitlibel;
- amfibieën zoals Heikikker, Poelkikker en Rugstreeppad;
- reptielen zoals Gladde slang;
- de broedvogels Boomleeuwerik en Nachtzwaluw;
- Ingekorven vleermuis;

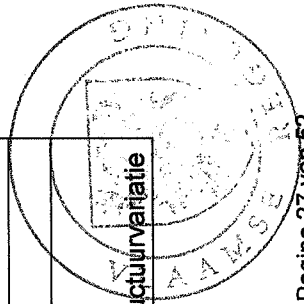
Volgende habitattypes en soorten worden als zeer belangrijk bestempeld in de G-IHD: Voedselarme tot matige voedselrijke stilstaande wateren: 3130 (BE2200034); Droge heide: 4030 (BE2200032, BE2200033 en BE2200034); Heischrale graslanden: 6230 (BE2200034); Gevlekte witsnuitlibel (BE2200032) en Boomleeuwerik (SBZ-V BE2221314).

De doelstellingen liggen bij de ontwikkeling en het herstel van grote, aaneengesloten, heide- en vennencplexen in het Hageven en het complex Achelse Kluis / Beverbeekse heide. Beide gebieden vormen een grensoverschrijdend natuurgebied. Op kleinere schaal worden de heidehabitats in Bergerven vergroot. Er wordt gestreefd naar een totaal van 368 ha droge heide en droge, schrale graslanden en vochtige heide en venige habitats. Essentieel is het realiseren van een aaneengesloten open heidegebieden om voldoende leefgebied voor duurzame populaties van Heikikker (landhabitat in Hageven en Warmbeekvallei), Rugstreeppad (Landhabitat Bergerven), Gevlekte witsnuitlibel (Warmbeekvallei en Hageven), Gladde slang (leefgebied Bergerven) en populaties van Boomleeuwerik (foerageergebied) en van Nachtzwaluw) te bekomen. Voor een aantal soorten (amfibieën en vleermuizen) is het verbinden van de actueel gescheiden leefgebieden (door ontsnipperingsmaatregelen) noodzakelijk binnen SBZ.

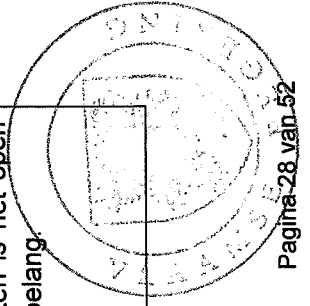
Grote delen vochtige heide zijn vergrast met pijpenstrootje of verbost. Door onder meer het dempen van ontwateringsgrachten kan hier de verzuring en verdroging verder worden tegengegaan. In de droge sfeer zijn landduinvegetaties en open stuivend zand vaak door gebrek aan beheer geëvolueerd naar een naaldbos. Een belangrijke taak ligt in het herstellen van deze landduinvegetaties en van het heischraal grasland. Voor talrijke Europese soorten zijn ook regionaal belangrijke biotopen zoals bremstruwelen belangrijk alsook vennen en struisgraslanden. Hiervoor is behoud van de actuele oppervlakttes van deze rbb's noodzakelijk.

Deze doelstellingen zijn ook nodig voor een goede lokale staat van instandhouding van een hele reeks habitattypische soorten en zoals Heidesabelsprinkhaan, Blauwvleugelsprinkhaan, Veldkrekkel, Heivlinder, Groentje, Heivlinder, Heideblauwtje, Gentiaanblauwtje, Kommavlinder, Heikikker, Poelkikker, Rugstreeppad, Kempense heidelibel, Noordse en gewone venwitsnuitlibel, Koraaljuffer, en Klokjesgentiaan.

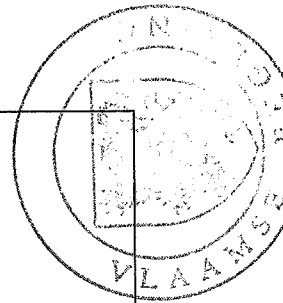
<i>Habitats</i>		<i>oppervlakte</i> doelstelling		<i>Kwaliteitsdoelstelling</i>	
<i>Habitat</i>	<i>doel</i>	<i>Toelichting</i>	<i>doel</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Doel:</i>
2310 – Psammofiele heide met Calluna- en Genistasoorten	↑	<i>Doel:</i>	↑	<i>Doel:</i>	Nastreven van een goede structuurvariatie
					- Actueel: 8 ha 2310 en 10

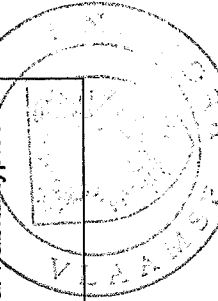
<p>2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen</p>		<p>ha 2330</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toename: 25-30 ha door omvorming - Totaal: 48 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>De huidige oppervlakte van de habitattypes 2310 en 2330 is respectievelijk 8 ha in het Hageven en 10 ha in de Achelse kluis / Beverbeekse heide.</p> <p>Er wordt een toename van 30 ha voorzien door omvorming. Er wordt gestreefd naar één aaneengesloten oppervlakte van in het complex Beverbeekse heide/ Achelse Kluis.</p> <p>Totaal 48 ha</p>	<p>van de habitats met open, (stuivend) zand, buntgrasvegetaties, mostapijjes en korstmosvegetaties voor schraallanden van landduinen. Voor duinheiden wordt gestreefd naar een voldoende groot aandeel naakte bodem afgewisseld met Struikheide van gevarieerde ouderdom.</p>
<p>3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het Littorelletalia uniflorae en/of Isoëto-Nanojuncetea</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 55,5 ha - Uitbreiding door omvorming: 5 ha - Totaal: 60,5 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Actueel is er 7 ha. Er wordt een uitbreiding voorzien van 5 ha door omvorming van een aantal zure vennen op de linkervalleiflank van de Dommel (met onder meer de Waterbiesvennen, het Kranenven, het Sluisven, het Kuilven</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Goede tot uitstekende kwaliteit:</p> <p>Permanente herstel van het historische waterpeil van de vennen door het opheffen van de drainage in de Achelse Kluis.</p> <p>Geschikte waterkwaliteit: geen interne en externe eutrofiëring.</p> <p>Om windwerking toe te laten is het open houden van de dijken van belang.</p>

		<p>en het Nieuw kraaieven).</p> <p>SBZ-H BE2200033: Behoud van actueel voorkomen (0,5ha) en toename van 1 ha.</p> <p>SBZ-H BE2200034: Voor de geherstructureerde grindplassen van het Bergerven wordt het behoud van de actuele oppervlakte van ongeveer 48 ha voorzien.</p>		
<p>4010 – Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix</p> <p>7150 - Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 36,74 ha - Toename: 45 ha - Totaal: 482 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Actueel: 26,74 ha. In het Hageven wordt een oppervlakte-uitbreiding voorzien van 9 ha (cfr. LIFE-project Dommeldal). In de Warmbeekvallei en de Achelse Kluis wordt een oppervlaktetoename voorzien van 10 ha door omvorming van naaldhoutbestanden en verboste heide in de vallei van de Warmbeek en door afgraven van de voedselrijke bouwvoor en herstel van de hydrologie in de Achelse Kluis.</p> <p>Voor het habitattype 7150 wordt het behoud van de actuele oppervlakte</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>De goede staat van het habitattype kan op meerdere plaatsen bereikt worden door het terugdringen van vergrassing. Intensief beheer van de vochtige heide (maaien, plaggen, ...) en het herstel van de natuurlijke hydrologie.</p> <p>Beide habitattypes vereisen continu beheer omwille van hun pionierskarakter.</p>

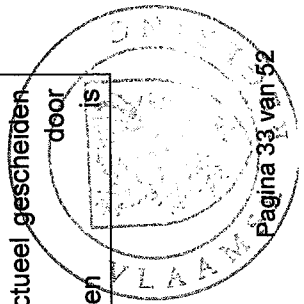
		<p>voorzien. Lokale uitbreiding is mogelijk bij herstel van de habitatkwaliteit en gebeurt in complex met type 4010. In voldoende grote heide-vennen-complexen kan een zekere dynamiek gebracht worden onder de vorm van wisselende waterstanden in depressies en vennen, betreding door grazers en lokaal plaggen.</p> <p>SBZ-H BE2200033:</p> <p>Behoud van de actuele oppervlakte van habitatype 4010 van 1,9 ha in het Stamprooierbroek. Toename, met richtwaarde voor uitbreiding van 1 ha, tot een totaal van 3 ha.</p> <p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>De actuele oppervlakte 4010 bedraagt 8 ha. Er wordt een toename van 25 ha naar een totale oppervlakte van 33 ha voorzien.</p>	↑	
4030 – Droge Europese heide	↑	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 58 ha - Toename: 47 ha - Totaal: 105 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Nastreven van het voorkomen van alle ouderdomsstadia van Struikhei van pionier- tot degradatiestadium in functie van een hoge structuurrijkdom en het voorkomen van een aantal habitattypische soorten.</p>

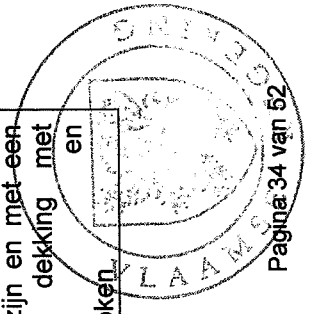
		<p>De huidige oppervlakte bedraagt 48 ha.</p> <p>Er wordt een oppervlaktetoename voorzien in de regio van de Achelse Kluis en in het Hageven.</p> <p>SBZ-H BE2200033</p> <p>Behoud van actuele oppervlakte (5ha).</p> <p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>De actuele oppervlakte van 5 ha neemt toe tot een totale oppervlakte van 10 ha door omvorming op de steilrand.</p>	<p>Tegengaan van vergrassing door terugdringen van verzurende en eutrofiërende depositie. Het beheer richten op het terugdringen van vergrassing door het maaien en plaggen.</p> <p>Tegengaan van verbossing door het verwijderen van houtige opslag zoals grove den.</p>
<p>6230 – Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 9 ha - Toename: 16 ha - Totaal: 25 ha <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Behoud van de actuele oppervlakte 0,45 ha.</p> <p>SBZ-H BE2200033:</p> <p>De actuele oppervlakte is 5 ha. Deze oppervlakte zal toenemen met 1 ha tot een totaal van 6 ha.</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Er wordt gestreefd naar soortenrijke Heischrale graslanden met een hoge bedekking van sleutelsoorten en een vegetatie die laag blijft.</p> <p>Beperken van de strooisellaag, vervilting en boomopslag (<10%) en bufferen tegen externe invloeden</p> <p>Extensief gebruik van deze graslanden zorgt voor een hogere abundantie aan ongewervelden en de hierop prederende fauna.</p>

		<p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>De huidige oppervlakte in Bergerven bedraagt 4 ha. Er wordt een toename voorzien van 15 ha, zodat de totale oppervlakte minstens 19 ha bedraagt. De richtwaarde voor omvorming bedraagt 3 ha. Ter hoogte van de Ifterbeek zal circa 6 ha via schraalgraslandherstel Life-project Ifter worden gerealiseerd.</p>	
Soorten	kwiteitseisen aan de leefgebieden		
Soort	doel		
Drijvende waterweegbree	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>SBZ-H BE2200032:</p> <p>Voor SBZ-H BE2200032 wordt gestreefd naar leefbare populaties in het Hageven. Hierbij wordt gestreefd naar groeiplaatsen met een minimale oppervlakte van 50 m² of een populatie van meer dan 100 planten.</p> <p>SBZ-H BE2200034:</p> <p>Voor SBZ-H BE2200034 wordt gestreefd naar twee leefbare populaties op Bergerven. Hierbij wordt gestreefd naar groeiplaatsen met een minimale oppervlakte van 50 m² of een populatie van meer dan 100 planten.</p>	<p><u>Toelichting</u></p> <p><u>Doel:</u></p> <p>De soort overlapt voor een aanzienlijk deel met de doelen voor habitat 3130 (begeleidend doel).</p> <p>Herstel van de waterkwaliteit (vervuiling, eutrofiëring en verzuring) zijn cruciaal voor beide doelen. Daarnaast is het ruimen van organisch sediment op de waterbodem en het instellen van gefaseerd beheer cruciaal voor het in stand houden van de soort.</p>

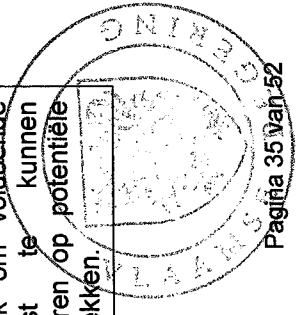
<p>Heikikker</p>	<p>↑</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Voor populatiedoelstellingen zie Bocagelandschap.</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Voldoende zonnige, mesotrofe, plantenrijke plassen die het ganse jaar water bevatten. De oeverzone is meer dan 50% voorzien van abundante vegetatie. Tegengaan predatie door vis.</p> <p>Vennen zonder beschaduwing en niet te verzuurd ifv ontwikkeling eieren..</p> <p>Voor het landhabitat van de Heikikker is de instandhouding van vochtige heide en laagveen noodzakelijk. Hiervoor is het herstel nodig van de natuurlijke hydrologie met een hoge (grond)waterstand. De verbinding van de actueel gescheiden leefgebieden door ontsnipperingsmaatregelen is noodzakelijk.</p> <p>Deze doelstellingen sporen samen met de kwaliteitsdoelstellingen voor de vochtige heidehabitats (4010, 7140 en 7150) en de venhabitats (3110 en 3160).</p>
<p>Rugstreeppad</p>	<p>↑</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Creëren van een duurzame populatie (minstens 200 roepende mannetjes) ter hoogte van de Achelse Kluis (SBZ-H BE2200032) en Bergerven (SBZ-H BE2200034). Er is geen extra oppervlakte leefgebied nodig.</p>	<p>↑</p> <p>Doel: Instellen van een optimale kwaliteit van het water- en landhabitat. Vooral ondiepe, visrijke voortplantingsplassen die snel kunnen opwarmen zijn nodig voor deze soort.</p> <p>De verbinding van de actueel gescheiden leefgebieden door ontsnipperingsmaatregelen is</p>

<p>noodzakelijk.</p> <p>De doelstelling wordt gedekt door de kwaliteitsvereisten van habitat 3130.</p>			
<p><u>Doel:</u></p> <p>In stand houden van open terrein (i.e. geen verboste stukken) met losse ondergrond.</p> <p>De verbinding van de actueel gescheiden leefgebieden ontsnipperingsmaatregelen is noodzakelijk.</p> <p>Deze doelstellingen sporen samen met de kwaliteitsdoelstellingen voor de habitattypes van droge en natte heide (2330, 4010, 4030 en 6230).</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u></p> <p>Streven naar een populatie in Bergerven populatie, met minstens 5 adulte dieren per 2km waarbij elk jaar voldoende voortplanting is (huidig <1 adult dier/2km).</p>	<p>↑</p>	
<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedekking met drijvende en ondergedoken waterplanten van 10-70%; - Zonbeschenen plassen zonder vis; - Successie terugdringen - Nadruk op overgangen tussen verlandingsveen en waterhabitats die niet verzuurd zijn en met een voldoende dekking met drijvende en ondergedoken. 	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u></p> <p>Ontwikkeling deelpopulatie in de omgeving van het Wolfsven in Harmont en in het Hageven. Er wordt telkens gestreefd naar een populatie van minstens 10 exemplaren waar ook voortplanting plaatsvindt.</p>	<p>↑</p>	<p>Gevlekte witsnuitlibel</p>

<p>waterplanten en een visvrij tot maximaal visarm waterlichaam.;</p> <p>- tegengaan eutrofiering.</p>			
<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de huidige connectiviteit van het landschap dat dient als migratieroute tussen de jachtgebieden, de kolonieplaatsen en overwinteringsgebieden.</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u></p> <p>Behoud van het actueel voorkomen.</p>		
<p>kwaleitseisen aan de leefgebieden</p>	<p>Populatie-doelstelling</p>		
<p>Toelichting</p>	<p>Doel</p>	<p>doel</p>	
<p><u>Doel:</u></p> <p>Verbetering van de kwaliteit van de heide, landduin- en boshabitats. Deze doelstelling spoort samen met de kwaliteitsdoelstellingen voor de habitats 2310, 2330, 4010, 4030, 9120 en 9190.</p> <p>Verder zijn de kwaliteitseisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voldoende plekken open zand; - Golvende bosranden in de overgang van bos naar heide; - Open plekken in het bos; - Sturing van de recreatie is belangrijk om voldoende broedruimte te kunnen garanderen op potentiële broedplekken. 	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u></p> <p>Minstens behoud van de actuele populaties (25-29 BP).</p>		

Nachtzwaluw	↑	<u>Doel:</u> Minstens behoud van de actuele populaties (25-27 BP).	↑	<u>Doel:</u> Deze worden grotendeels gedekt door de kwaliteitsdoelstellingen van Boomleeuwerik (Zie daar). Daarnaast is de soort gebaat bij solitaire loofbomen en grove dennen met lage takken.
-------------	---	---	---	---

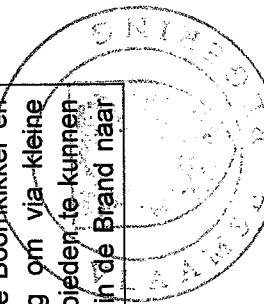
Bocagelandschap met Graslandcomplexen

Het bocagelandschap is belangrijk voor een reeks van Europese soorten en habitattypes waaronder:

- Glanshaverhooilanden met Grote pimpernel 6510;
- Blauwgraslanden 6410;
- amfibieën zoals Boomkikker, Kamsalamander, Heikikker en Poelkikker;
- verschillende vleermuissoorten (zie ook doelstellingen Boslandschap);
- de broedvogels Grauwe klauwier,;

Hierbij wordt onderstreept dat de gebieden voor het habitatype Glanshaverhooilanden met subtype Grote pimpernel: 6510 (BE2200032) en de soorten Boomkikker en Grauwe klauwier essentieel en Kamsalamander (BE2200034) zeer belangrijk zijn op Vlaamse schaal (cfr. G-IHD).

Bepalend voor de oppervlakte en kwaliteitsdoelstellingen zijn in de eerste plaats de noodzaak aan voldoende leefgebied voor een populatie Grauwe klauwier. Er worden twee kernen van telkens 10 broedparen voorzien, één in Sint-Martensheide en één in de Brand. Per kern van 10 BP is er 100 ha geschikt leefgebied nodig. Dit leefgebied bestaat hoofdzakelijk uit bloem- insectenrijke graslanden met doornstruweel. Hiervoor wordt er 120-130 ha extra leefgebied voorzien. Buiten de voorgestelde doelen van 6510 en 6230 bestaat dit extra leefgebied hoofdzakelijk uit rbb's zoals kamgraslanden: rbb , doornstruweel: rbbsp, oligo- en mesotrofe wateren: rbbao/am, en bloemrijke graslanden: hp*). Deze worden voorzien in Sint-Maartensheide en Ifterbeek-Brand om de versnippering van leefgebied Grauwe klauwier tegen te gaan. Met deze doelstelling wordt deels ook het leefgebied van de Boomkikker en Kamsalamander uitgebreid. Voor deze amfibieën is echter een verbinding nodig om via kleine landschapselementen zoals hagen, bosranden, poelen de omliggende potentiële gebieden te kunnen koloniseren. Deze verbindingen zijn nodig telkens beginnende van de bronpopulatie in de Brand naar

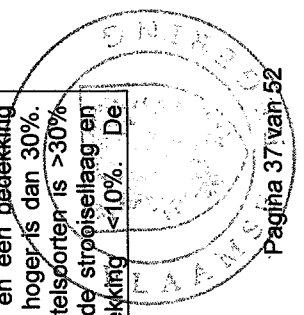

enerzijds Stamprooierbroek en Sint-Maartensheide en anderzijds via Jagersborg naar den Tösch (Ook wordt er 1 ha toename voorzien onder de vorm van poelen waarvan ca. 0,25 ha in Sint-Maartensheide, ca. 0,25 ha in de Brand en ca. 0,5 ha in den Tösch. Ook voor Grauwe klauwier is het voorzien van een effectieve verbinding onder de vorm van kleine landschapselementen tussen de Brand en de St-Maartensheide ideaal als onderdeel van zijn leefgebied. Aangezien voor al deze Europese soorten (Grauwe klauwier, Boomkikker, Kamsalamander, Hei-, Poelkikker, de verschillende vleermuissoorten) en de habitattypische soorten (zoals, Bramensprinkhaan, Geel- en Zwartsprietdikkopje, Koninginnepage, Oranje en Bruin zandoogje, Groot dikkopje...)... rbb's en bloemrijke graslanden noodzakelijk zijn is één van de doelstellingen ook minstens het behoud van deze actuele graslanden en RBB's. Ook weidevogels als Wulp en Grutto hebben nood aan deze graslanden.

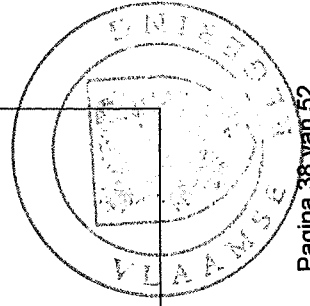
In de Wateringen in Lommel streeft men naar een kern Glanshaverhooiland met Grote pimpernel van 25 ha hierbij is een toename voorzien van 7 ha boven op de actuele 18 ha. Het herstellen van het bevoeiingssysteem en van het hooilandbeheer is noodzakelijk samen met een goede waterkwaliteit om deze doelstellingen te halen.

Om voldoende oppervlakte habitat en/of leefgebied voor deze soorten te bekomen is het aaneensluiten en versterken van de bestaande leefgebieden noodzakelijk. Dit aangezien het bocagelandschap versnipperd voorkomt over heel het gebied. Ook continue aanvoer van kanaalwater moet gegarandeerd zijn in tijden dat er bevoeid moet worden, dit voor behoud en verbetering van 6510 als ook voor soorten als Bittervoorn.

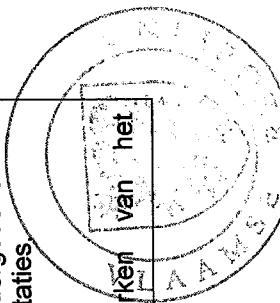
Oppervlakte doelstelling		Kwaliteitsdoelstelling	
doel	Toelichting	doel	Toelichting
↑	<p>Doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 0,5 ha - Toename door omvorming: 1 ha - Totaal: 1,5 ha 	↑	<p>Doel:</p> <p>Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging.</p> <p>De habitat bestaat uit mesotrofe graslanden met een vegetatie <50 cm en een bedekking van lage schijngrassen die hoger is dan 30%. De bedekking van de sleutelsoorten is >30% en, indien aanwezig heeft de strooisellaag en de verruiging een bedekking <10%. De</p>

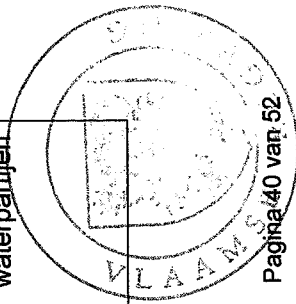
<p>6510 - Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>)</p>	<p>↑</p>	<p>SBZ-H BE2200033: Behoud van actuele oppervlakte van 0,5 ha en toename door omvorming met 1 ha in de Vallei van de Abeek.</p>	<p>graslanden dienen gebufferd te zijn tegen externe invloeden en hebben geen graag zon (geen beschaduwing). Nastreven van de natuurlijke hydrologie van de vallei (grondwater) en gericht beheer.</p>
<p>↑</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Actueel: 36,5 ha - Toename: 17 ha, met als richtwaarde voor omvorming 13 ha - Totaal: 54 ha <p>SBZ-H BE2200032: In BE2200032 is actueel 21 ha aanwezig en wordt er in totaal 12 ha toename voorzien tot een totaal van 33 ha. In de Lommelse Wateringen wordt een uitbreiding van het habitat 6510 (subtype glanshavergraslanden met Grote pimpernel) voorzien van 7 ha door omvorming. Met een huidige oppervlakte van 18 ha, is de oppervlakte doelstelling in totaal 25 ha. (Dit zal plaatselijk ten koste gaan van 6430 dat dan elders binnen het SBZ-complex gecompenseerd moet worden via open plekken in 91E0).</p> <p>De rest van de oppervlakte toename (5ha) kan gerealiseerd worden in het Hageven of de Wambeekvallei. Minimum behoud</p>	<p><u>Doel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Herstellen van de habitatkwaliteit door het herstellen van het bevoeiingssysteem en van het hooilandbeheer. - Beperken van verbossing, eutrofiëring, strooisellaag. - Nastreven van een lokaal goede staat van instandhouding van habitattypische soorten zoals Bramensprinkhaan, Geel- en Zwartsprietdikkopje, Koninginnepage, Oranje en Bruin zandoogje, Groot dikkopje, Gouden sprinkhaan.

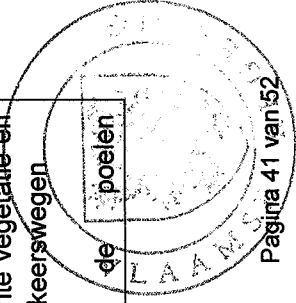
		actuele oppervlakte van 3 ha in het Hageven. Hier zijn ook uitbreidingsmogelijkheden. SBZ-H BE2200033: Behoud van actuele oppervlakte van 6,5 ha. SBZ-H BE2200034: Actuele oppervlakte van ca. 9 ha, toename met 5 ha.. Ter hoogte van de Ifterbeek zal circa 3 ha via schraalgraslandherstel Life-project Ifter worden gerealiseerd.		
Soorten	Populatie-doelstelling			
Soort	doel	Toelichting	doel	Toelichting
Boomkikker	↑	<u>Doel:</u> - behoud van de populatie in de vallei van de Ifterbeek (Brand) (actueel goede LSVI); - de realisatie van populaties in een goede LSVI in enerzijds Stamprooierbroek, Sint-Maartensheide/Luysen en anderzijds Tösch-Langeren: ; minstens 200 roepende mannetjes per populatie, waarbij elk jaar voldoende voortplanting is); - een populatie van 50-100 roepende	↑	<u>Doel:</u> Qua waterbiotoop: - Het creëren van visvrije waterpartijen. Minimum 5 kleine (<100m ²) of 2 grote plassen (>100m ²) per populatie. - Het streven naar waterpartijen met voldoende oppervlakte open water en gevarieerde ondergedoken en drijvende watervegetaties. Qua landbiotoop: Het behoud en versterken van het
			kwalitetsniveaus aan de leefgebieden	

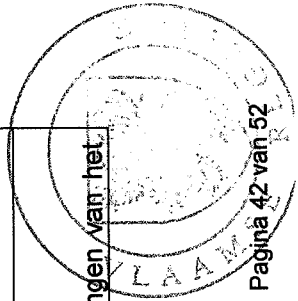
		<p>mannetjes in Jagersborg. Deze moet dienen als een step-stone tussen de populatie van de Brand en den Tösch; er is 1 ha extra oppervlakte leefgebied nodig; De resterende oppervlakte doelstellingen zijn grotendeels gedekt door de doelstellingen van Grauwe klauwier (zie daar); de uitbreiding van het leefgebied met 1 ha wordt indicatief als volgt gelokaliseerd: 0,25 ha in Sint-Maartensheide, 0,25 ha in de Brand en 0,5 ha in den Tösch.</p>	<p>kleinschalig landschap met ruijgvegetaties (rbbhf, rbbmc), bloemrijke graslanden (rbbhc), houtwallen, bosranden en braamstruwelen met een oppervlakte van meer dan 20 ha per populatie. Dit landbiotoop moet zo goed mogelijk aansluiten bij de voortplantingsbiotopen.</p> <p>Qua corridors:</p> <p>Creatie of optimalisatie van functionele corridors via hagen, houtkanten, bloemrijke graslanden, poelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Van de Brand naar Stamprooierbroek en Sint-Maartensheide - Van de Brand, via Jagersborg naar den Tösch - In het Smeetshof <p>Deze corridors zijn gelegen binnen SBZ-V en gaan van het ene SBZ-H naar het andere.</p>
<p>Kamsalamander</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Behoud van de populatie aanwezig in de Brand, Jagersborg en Stamprooierbroek.</p> <p>Uitbouw van de huidige populatie in het Stamprooierbroek, 't Hasselt en in Plateaux/Hageven (Neerpelt) en Smeetshof (enkel SBZ-V) tot een populatie in goede staat van instandhouding (> 50 adulte dieren en ></p>	<p><u>Doel:</u></p> <p>Kwaliteitsdoelen nagenoeg volledig gedekt door de doelen van Boomkikker</p> <p>In het Hageven-Les Plateaux dient naast kwaliteitsverbetering eveneens extra habitat in de vorm van waterpartijen gecreëerd te worden.</p>

		50 larven of eieren).		
		Uitbreiding van de aantallen Kamsalamander is mogelijk door kwaliteitsverbetering van het leefgebied. Er is geen extra oppervlakte leefgebied nodig. De oppervlakte doelstellingen zijn gedekt door de doelstellingen van Boomkikker.		
Poelkikker	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Creëren van verschillende duurzame populaties in goede staat van instandhouding in de Brand, in Bergerven en in het Hageven. Hierbij wordt gestreefd naar minstens 200 roepende mannetjes per populatie. Bij de populatie in het Hageven moet men streven naar een mogelijkheid tot uitwisseling met de populatie in Nederland.</p> <p>Er is geen extra oppervlakte nodig.</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Natuurlijke hydrologie optimaliseren. Deze doelstelling gaat samen met de kwaliteitsdoelstelling voor de oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren (3130) en vochtige heidehabitats (4010).</p> <p>Aandacht besteden aan de problemen van eutrofiëring en verzuring.</p> <p>Het verhinderen van hybridisatie van poelkikker met meerikker.</p>
Heikikker	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Er wordt gestreefd naar een populatie in het Hageven (BE220032-1), in de Warmbeekvallei (BE220032-2) en in de Brand (BE220034) met minstens 200 roepende mannetjes (of eiklompjes) met elk jaar voldoende voortplanting.</p> <p>Bij de populatie in het Hageven moet men streven naar een mogelijkheid tot uitwisseling met de populatie in</p>	↑	<p><u>Doel:</u></p> <p>Vennen zonder beschaduwing en niet te verzuurd ivf ontwikkeling eieren. .</p> <p>Voldoende zonnige, mesotrofe, plantenrijke plassen die het ganse jaar water bevatten. De oeverzone is meer dan 50% voorzien van abundante vegetatie en in de buurt liggen geen verkeerswegen</p> <p>Visvrij houden van de poelen</p>

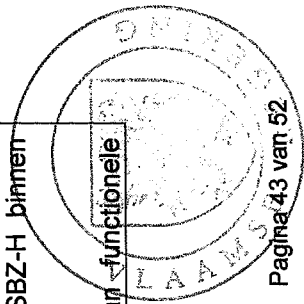

		Nederland. Er is geen extra oppervlakte nodig.		(Amerikaanse hondsvlis).
Vogelsoorten		populatie		kwaleiteisen aan de leefgebieden
Soort	doel	Toelichting	Doel	Toelichting
Grauwe klauwier	↑	<p>Doel:</p> <p>Actueel 1 -3 broedpa(a)r(en). Uitbreiding tot een kernpopulatie in Noordoost-Limburg van 10 BP in Sint-Maartensheide en 10 BP in Itterbeek-Brand.</p> <p>Voor het behalen van een goede staat van instandhouding wordt er 120-130 ha extra leefgebied (kamgraslanden en rbbsp) voorzien (via effectieve uitbreiding) in Sint-Maartensheide en Itterbeek-Brand bovenop de eerder in het rapport benoemd oppervlaktas Europees te beschermen habitats (6510, 6230) om in totaal tot twee kernen van elk ongeveer 100 ha geschikt leefgebied te komen. De twee kernen dienen wel met elkaar verbonden te worden door een voldoende dicht netwerk van kleine landschapselementen. Dit houdt enerzijds het herstel in en maar mogelijk de ontwikkeling van kleine landschapselementen.</p> <p>Behoud van telkens elk één broedpaar Aan de watering 'De Holen' en het Smeetshof (beiden enkel SBZ-V)</p>	↑	<p>Doel:</p> <p>Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied naar bloemrijke en insectenrijke graslanden.</p> <p>Instandhouding, herstel en ontwikkeling van kleinschalig, relatief extensief beheer landbouwgebied met een grote dichtheid aan lage, kleine landschapselementen met aandacht voor braamstruweel. Het streefbeeld is een landbouwlandschap met 5-10% extensief beheerde elementen.</p> <p>Zo veel mogelijk vermijden van gebruik van bestrijdingsmiddelen met het oog op diverse (grote) insectenfauna.</p> <p>Vermijden van geluidsverstoring.</p>
Wespendief	↑	Doel: Voor populatie	↑	Doel: Buiten de kwaliteitsdoelstellingen van het

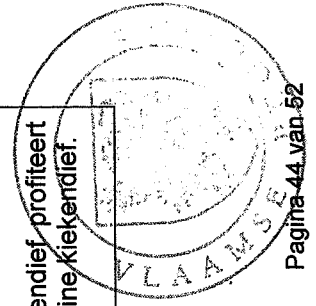

		Boslandschap.		Boslandschap heeft de Wespandief ook nood aan insectenrijke foeragegebieden.
Blauwe kiekendief	=	Doel: Behoud van het belang van het gebied als overwinteringsgebied. Deze aantallen kunnen natuurlijk jaarlijks schommelen.	↑	Doel: Garanderen van rust in de slaapplaatsen. Het bevorderen van voedselaanbod in agrarische gebieden (bv. onbewerkte randstroken langs akkers, braakliggende akkers, verruigd grasland, ...) Behoud van de openheid van het landschap in belangrijke overwinteringsgebieden.

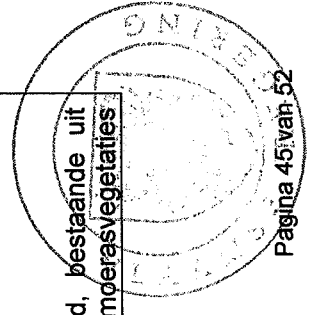
Samenvatting van de doelstellingen die buiten SBZ-H en binnen SBZ-V vallen.	Er wordt gestreefd naar behoud van de actuele natuurwaarden zowel op vlak van Europese habitattypes, Europese soorten maar ook naar behoud van huidige oppervlakte RBB's en andere natuurwaarden grasianden, houtkanten, poelen, ... en Regionaal Belangrijke soorten zoals de weidevogels Wulp en Gruitto. Wel wordt er naar een kwaliteitsverbetering gestreefd in deze habitattypes, RBB's en leefgebieden (zie doelstellingen hierboven). Als samenvatting zullen we hieronder enkele de doelstellingen bespreken die de grootste impact hebben op de doelgroepen.		
	populatie	doelstelling	kwantiteitseisen aan de leefgebieden
Soort	doel	toelichting	doel
Boomkikker	=	Doel: Buiten SBZ-H zijn geen populatie doelstellingen opgesteld.	↑
		Doel: Voor de doelstellingen binnen SBZ-H te kunnen halen zijn er verbindingen nodig tussen de geschikte leefgebieden deze zijn deels gelegen buiten SBZ-H binnen SBZ-V:	
		Creatie of optimalisatie van functionele	

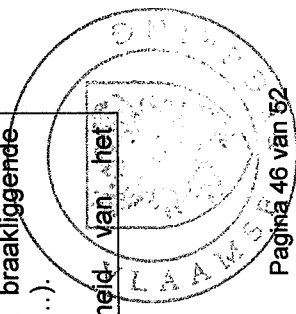
<p>corridors voor de soort die bestaat uit kleine landschapselementen zoals hagen, houtkanten, struwelen, bloemrijke graslanden of poelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - van de Brand naar Stamprooierbroek en Sint-Maartensheide; - van de Brand, via Jagersborg naar den Tösch ; - in het Smeetshof. 				<p>corridors voor de soort die bestaat uit kleine landschapselementen zoals hagen, houtkanten, struwelen, bloemrijke graslanden of poelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - van de Brand naar Stamprooierbroek en Sint-Maartensheide; - van de Brand, via Jagersborg naar den Tösch ; - in het Smeetshof.
<p>Vogelsoorten</p>		<p>populatie-doelstelling</p>		<p>kwali-teit-seisen aan de leefgebieden</p>
<p>Soort</p>	<p>Doel</p>	<p>toelichting</p>	<p>doel</p>	<p>Toelichting</p>
<p>Grauwe klauwier</p>	<p>↑</p>	<p>Doel: Behoud van één broedpaar in de omgeving van de watering 'De Holen' en één broedpaar het Smeetshof</p>	<p>=</p>	<p>Behoud huidige oppervlakte leefgebied m.a.w behoud van huidige Europese habitattypes en RBB's en kwaliteitsverbetering. Het leefgebied van Grauwe klauwier profiteert mee bij de doelstellingen van leefgebied Bruine kiekendief en de corridor voor Boomkikker.</p>
<p>Wespendief</p>	<p>↑</p>	<p>Doel: Behoud actuele aantallen broedparen.</p>	<p>↑</p>	<p>Doel: Behoud huidige oppervlakte leefgebied m.a.w behoud van huidige Europese habitattypes en RBB's en kwaliteitsverbetering. Het leefgebied van Wespendief profiteert mee van doelstellingen Bruine kiekendief.</p>

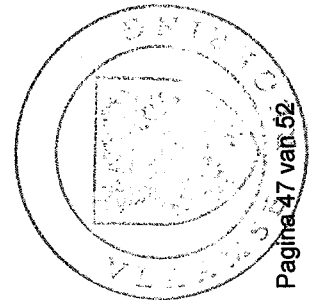
<p>Bruine kiekendief</p>	<p>↑</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u> Buiten SBZ-H zijn geen broedgebieden afgebakend.</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u> Broedgebied: Verbetering kwaliteit broedgebieden. Foerageergebied: Er is een herstel nodig van de kwaliteit van het foerageergebied (voldoende kwalitatieve open ruimte) rondom de broedgebieden, in het bijzonder in de volgende gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebied Veldhoven (omgeving Smeethof en langsheen de Raambeek) - open ruimte ten oosten van het Hageven richting Achelse kluis <p>In concreto komt dit neer op een behoud of herstel van vochtige weilanden (rbbhc, rbbhf, rbbmc, rbbms), bloemrijke graslanden en cultuurlanden met veel voedselaanbod (muizen, konijnen, ...) en kleine landschapselementen. Per koppel Bruine kiekendief is ongeveer 200 ha kwalitatief foerageergebied noodzakelijk.</p> <p>Voldoende hoge waterstand tijdens de broedperiode om predatie tegen te gaan. Minimale rustverstoring</p>
<p>Roerdomp</p>	<p>↑</p>	<p>↑</p> <p><u>Doel:</u> in het SBZ-V wordt 1 broedpaar tot doel gesteld. Voor elk broedpaar dient 30-50</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u> - geschikt leefgebied, bestaande uit nat rietland, moerasvegetaties</p>

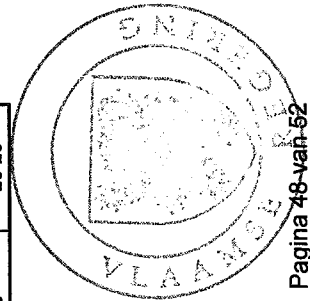
		<p>ha geschikt leefgebied aanwezig te zijn. Om de globale doelstellingen te realiseren is naast de kwaliteitsverbetering van het bestaand leefgebied, een toename nodig van 15 ha door omvorming en 15 – 30 ha (open water en moeras) door effectieve uitbreiding nodig binnen SBZ-V.</p>		<p>(>50%) en open water (>30%);</p> <ul style="list-style-type: none"> - helder water met goede waterkwaliteit en een hoog voedselaanbod (jonge vis, ongewervelden, amfibieën); - voldoende geschikte randzones (waterriet/ondiep water/oeverplantenvegetaties); - voldoende rust en waar mogelijk het creëren van predatievrije broedgelegenheden tijdens broedperiode; - open vijverlandschap; - gevarieerde leeftijdsstructuur van de rietvegetaties: per broedkoppel is er nood aan min. 0,5 tot 2 ha overjarig riet of lisdodde met voldoende dikke kniklaag (opstapeling van oude stengels); - aanwezigheid van verlandingsvegetaties (niet enkel riet/lisdodde, maar ook ondergedoken en drijvende watervegetaties); - hoog waterpeil in de leefgebieden tijdens het broedseizoen.
<p>Blauwe kiekendief</p>	<p>=</p>	<p><u>Doel:</u> Behoud van het belang van het gebied als overwinteringsgebied. Deze aantallen kunnen natuurlijk jaarlijks schommelen.</p>	<p>↑</p>	<p><u>Doel:</u> Garanderen van rust in de slaappleaatsen. Het bevorderen van voedselaanbod in agrarische gebieden (bv. onbewerkte randstroken langs akkers, braakliggende akkers, verruigd grasland, ...).</p>
<p>Behoud van de openheid van het</p>				

landschap in overwinteringsgebieden.				belangrijke

	BE2200032			BE2200033			BE2200034			BE2221314			TOTAAL		
	actueel	uitbreiding	Totaal	actueel	uitbreiding	Totaal	actueel	uitbreiding	Totaal	actueel	uitbreiding	Totaal	actueel	uitbreiding	Totaal
2310/2330 complex	18	30	48										18	30	48
3130	7	5	12	0,5	1	1,5	48						55,5	6	61,5
3150	3		3	28,5		28,5	1						32,5		32,5
3260	aanwezig	30-60% beek	30-60% beek	aanwezig	50-70% beek	50-70% beek	30-60% beek	30-60% beek	30-60% beek				aanwezig	30-60% beek	30-60% beek
4010/7150 complex	26,74	19	45,74	2	1	3	8	25	33				36,74	45	81,74
4030	48	42	90	5		5	5	5	10				58	47	105
6230	0,45		0,45	5	1	6	4	15	19				9	16	25
6410				0,5	1	1,5							0,5	1	1,5
6430	115		115	33		33	18		18				166		166
6510	21	12	33	6,5		6,5	9	5	14				36,5	17	53,5
7140	0	1		6	40	46							6	41	47
7210	3		3										3		3
9120/9190 complex	30	329	359	160	110	270	170	198	368				360	637	997
91E0	95	99	194	390	166	556	151	77	228				636	342	978
LEEFGEBIED SOORTEN															
Boornikker					0,25			0,75							1
Grauwe klauwier					60-65			60-65							120-130
Porseleinhoen					5-10										5-10
Beekprik															4-5
Roerdomp		15-30			35						25-35				80-100
POPULATIE															
	actueel	uitbreiding	totaal	actueel	uitbreiding	totaal	actueel	uitbreiding	totaal	actueel	uitbreiding	totaal	actueel	uitbreiding	totaal
Roerdomp	2-3	0	2	1	4-5	5-6	1		1	0	1	1	3-4	5-6	8-10
Woudaap				1	2-3	3-4							1	2-3	3-4
Grauwe klauwier				1-2	8-9	10	0	10	10	2	0	2	3-4	18-19	22
Porseleinhoen	1		1	1-2	1-2	2-4	0-1		0-1	0-1		0-1	2-4	1-2	3-6
Bruine kiekendief	0-2		2	0	2	2							0-2	2	4
Wespendief													23-29	0	23-29

II. Prioriteiten

In de kaartenbijlage (bijlage 5) worden de prioritaire inspanningen op kaart 8.3 gesitueerd.

1. Herstel en uitbreiding (mesotroof) moeras

Het herstel van dit moeraskarakter kan enkel plaats vinden door een combinatie van de uitbreiding van de bestaande moeraskernen met behoud van de sterke verweving Europese habitats en regionaal belangrijke biotopen, het herstellen en realiseren van voldoende leefgebied voor de Europees te beschermen soorten Roerdomp (8 – 10 bp), Woudaap (3 - 4 bp), Porseleinhoen (3 -bp) en Bruine kiekendief (4 bp) en het herstellen van de natuurlijke waterhuishouding (zie ook prioritaire inspanning 3) gevolgd door een gericht beheer.

Buiten het habitatrichtingsgebied Abeek komen eveneens grotere moerasgebieden voor in enkele deelgebieden van andere SBZ's, met name in het Hageven, de Lozerheide en Smeethof.

2. Herstel van de belangrijkste laagveencomplexen in de Abeekvallei

Om te kunnen komen tot een goede lokale staat van instandhouding is het realiseren van een meer ecologisch samenhangend laagveen (overgangs- en triveen 7140) in de Abeekvallei nodig. Dit vergt onder meer grote(re) aaneengesloten oppervlakten en een natuurlijke waterhuishouding (zie prioritaire inspanning 3). Er wordt gestreefd naar 40 ha laagveen. In de bovenloop van de Abeek (stroomopwaarts van de Zuid-Willemsvaart) zal binnen de afbakening van het Habitatrichtlijn het laagveen slechts in mozaïek kunnen voorkomen met beekbegeleidende broekbossen (91 E0) maar vooral als open plekken tot minstens 3 ha binnen deze broekbossen. In het Stramprooierbroek wordt er gestreefd naar een grotere aaneengesloten laagveenkern.

3. Herstel van de natuurlijke waterhuishouding

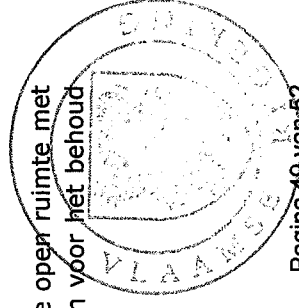
Binnen SBZ-H en ter hoogte van het Smeethof wordt de natuurlijke waterhuishouding hersteld in functie van vooral de grondwaterafhankelijke habitats van laagveen en alluviaal elzenbroekbos en in functie van natte ruigtes en natte heide. Dit vereist herstel van het natuurlijke beekbodempool van de Dommel, Abeek, Warmbeek, Ifterbeek, Bosbeek en Zanderbeek. Ter hoogte van de meest kwetsbare zones dient de verdroging (vooral ontstaan door lokale ont- en afwatering) op geheven te worden.

4. Versterking mozaieklandschap

De prioritaire inspanning "versterking mozaieklandschap" omvat enerzijds het versterken van de grote natuurkernen en anderzijds het verbinden van deze kernen via de versterking van de basisnatuurkwaliteit en het behoud en herstel van de bocagelandschappen Langeren-Den Tösch, de Brand en de St-Maartensheide. Het behoud en de versterking van de basisnatuurkwaliteit is noodzakelijk voor het kunnen realiseren of behouden van een goede lokale staat van instandhouding van de leefgebieden van Wespandief (grote delen van het Vogelrichtingsgebied), Grauwe klauwier en Boornikker, maar ook voor een goede lokale staat van instandhouding van enkele Europees te beschermen vleermuizen en habitats.

In concreto komt dit neer op de volgende maatregelen:

- a) het behoud van de grote kwaliteitsvolle bos- en natuurkernen maar vooral het minimaal behoud en herstel van de kwaliteitsvolle open ruimte met hoge basisnatuurkwaliteit onder de vorm van kleinere natuur- en boskernen en kleine landschapselementen, die noodzakelijk zijn voor het behoud van de goede lokale staat van instandhouding van de grote populatie Wespandief.

- b) het herstellen en uitbreiding van het leefgebied van Grauwe klauwier vooral door herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen, het herstellen en verbeteren van graslanden in de gebieden St-Maartensheide en Brand en het versterken van de connectiviteit tussen twee gebieden door herstel een ontwikkeling van kleine landschapselementen,
- c) de uitbreiding van het leefgebied van Boomkikker door herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen, vooral lage houtkanten met bramenranden en poelen en anderzijds het versterken van de connectiviteit tussen de gebieden de Brand, de St-Maartensheide en de Tösch door herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen.

Dit alles impliceert enerzijds minimaal het behoud van de aanwezig regionaal belangrijke biotopen en andere minder waardevolle tot waardevolle biotopen volgens de biologische waarderingskaart en anderzijds het herstel en de ontwikkeling van kleine landschapselementen.

5. Ontwikkeling van 2 grotere heidekernen, die overgaan naar open beekvalleien

Ter hoogte van de Achelse Kluis en het Hageven worden 2 samenhangende heide- en landuingebieden hersteld die aansluiten op de beekdaalen van respectievelijk de Warmbeek en de Dommel.

6. Zoveel mogelijk herstel van de vloeiwieden

In de Vloeiwieden Lommel-Kolonie worden de vloeiwieden, inclusief het historisch bevoeiingsysteem in functie van het zeer zeldzaam subtype van glanshaverhoilanden met grote pimpernel en weidekervel en de unieke flora van de Limburgse vloeiwieden, hersteld. In de overige vloeiwieden(Hageven, De Wateringen in Sint-Huibrechts Lille Broekkant, De Holen, Bocholt, watering Neeroeteren) wordt het oorspronkelijk vloeiwedeipatroon met wateringssysteem behouden in functie van het behoud met kwaliteitsverbetering en/of herstel van schrale graslanden (6510) en natte ruigten (6430).

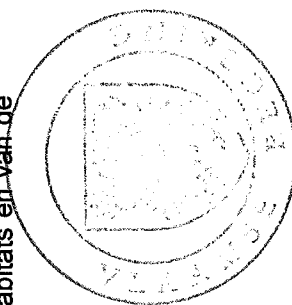
7. Bosuitbreiding

Op enkele plaatsen is bosuitbreiding van droog bos¹ noodzakelijk voor het kunnen bereiken van een lokaal goede staat van instandhouding van deze habitats en van de habitattypische soorten zoals Wespandief, Middelste bonte specht en Groot Vliegand hert:

- a) totaal van 359 ha met als richtwaarde 19 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200032, vooral in en rond de Warmbeekvallei en de Achelse Kluis;
- b) totaal van 270 ha met als richtwaarde 48 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200033, vooral in en rond het Groot-Broek;
- c) totaal van 368 ha met als richtwaarde 65 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200034, vooral in en rond Jagersborg.

Op enkele plaatsen is bosuitbreiding van nat bos² nodig voor het kunnen bereiken van een lokaal goede staat van instandhouding van dit habitats en van de habitattypische soorten zoals Wespandief, Grote weerschijnvlinder en Kleine ijsvogelvlinder:

¹ Droog bos: habitattypes 9120 en 9190

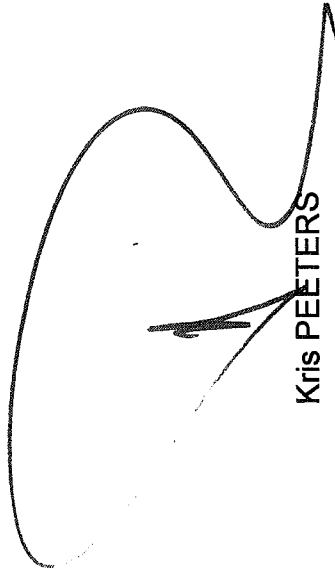

- a) totaal van 194 ha met als richtwaarde 53 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200032, vooral in en rond de Warmbeekvallei
- b) totaal van 556 ha met als richtwaarde 50 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200033, vooral in de bovenloop van de Abeekvallei;
- c) totaal van 228 ha met als richtwaarde 41 ha bosuitbreiding in SBZ-H BE2200034, vooral in en rond Jagersborg en de Tösch.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit tot aanwijzing in toepassing van de Habitatrictlijn van de speciale beschermingszone 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen ;BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Ifterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' en tot vaststelling voor deze zone en voor de in toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszones BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof van de bijhorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten,

Brussel, 23 april 2014.

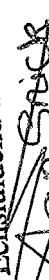
De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Eensluidend afschrift,

Liesbeth Van Snick
medewerker

Joke SCHAUVLIEGE

